

Drama de costum catalana

en tres actes y en vers

de

 REGULL, VANITAT y AMOR.

1083

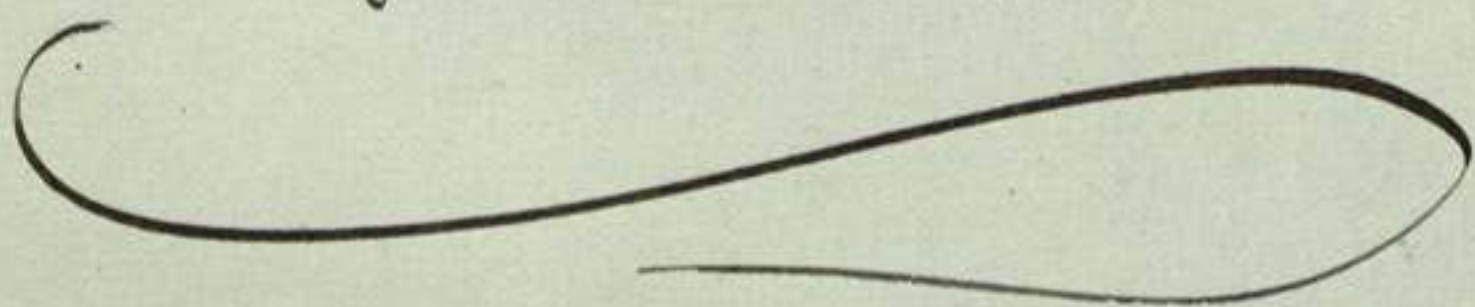
Acte primer.

HOWLAND

TATIANA

1903

Orgull, vanitat y amor.

Drama de costums catalanas
en tres actes y en verso
de

1876.

Small vertical of letters

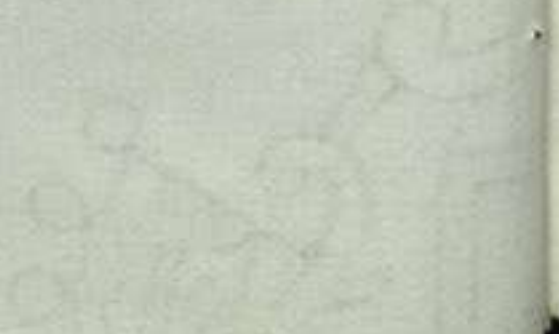

Small horizontal of letters

Small horizontal of letters

Small horizontal of letters

Small horizontal of letters

Personatjes.

Anton.

Maria.

Mosa.

D. Pau.

Enrich.

Civilo.

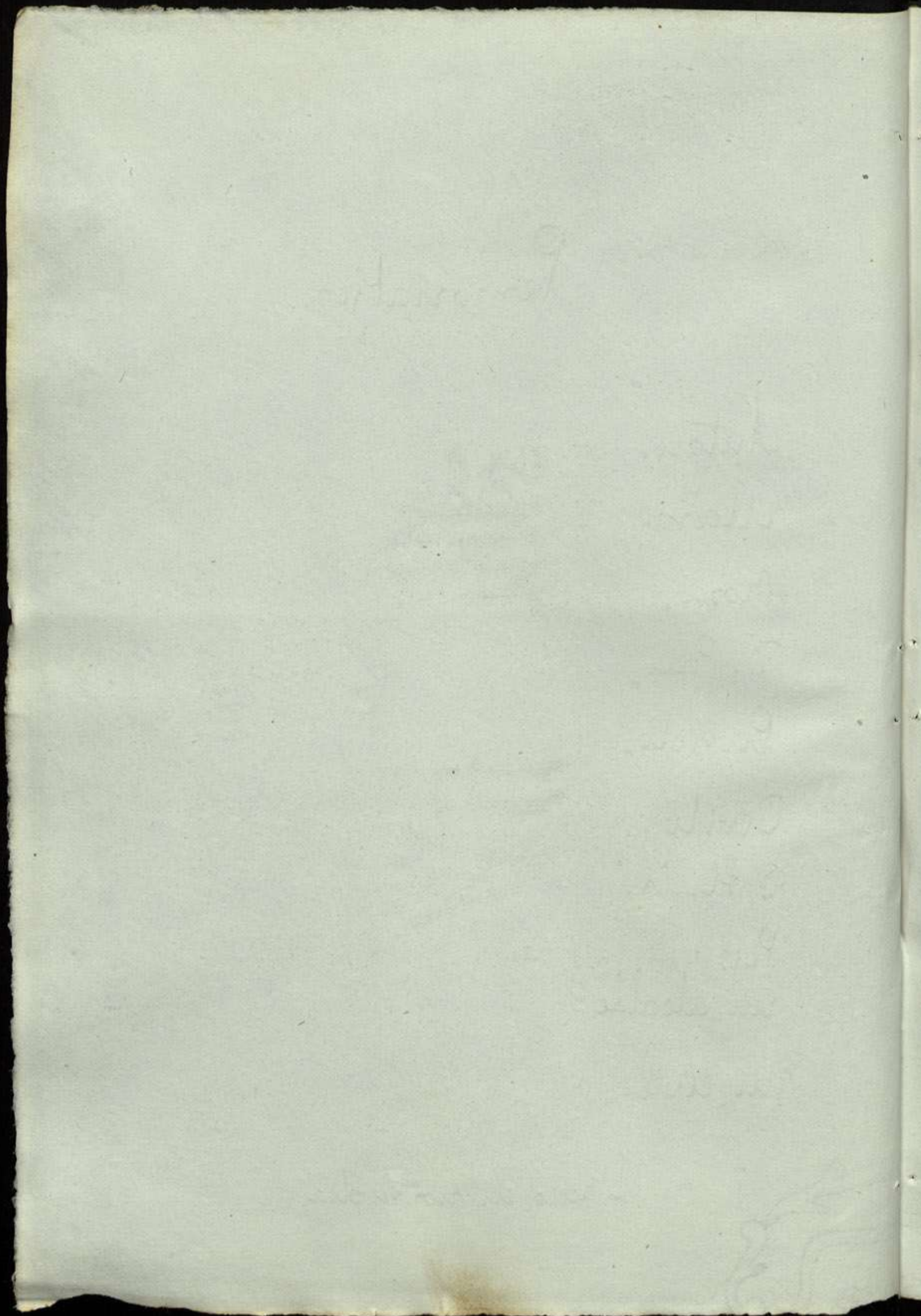
D. Luis.

Pep.

un alcalde.

un civil.

L'actio en nostre dia.

Acte primer

Lo teatro representa un meu-
 jado de una casa de camys de
 las cercanias de Barcelona
 al fondo porta que dona al carré
 a la dreta un altre que dona al jardi
 y dos portas a la izquierda, taula,
 calaixera ab una escarpate
 ahont hi haurá la verge de
 Montserrat = tauleta de labors,
 cadira etc. tot decent. al aipe-
 carse l teló Maria estava bro-
 dant.

Escena 1^a

María, Rosa que nit de las
habitacion Anton que ve del carrer estufegant.
y ab gran presa.

Rosa
Ant.

Et laboriosa María.

Valgamu Deu, quina caló!
cuasi bé m' aupegaria
estich bauyat de suó

Res

¿d' alvont veus ab tanta presa?

Ant

Res que ni' acabau de di
que us daran una sorpresa.

que Don Pepe ja es aquí.

Res.

que dios home?

(surpresa)

Ant

Lo que sens.

y que dintre poca estona
 veuràs que aquí a casa'l teu
 perquè ja es a Barcelona.

Pros.

Quina alegria!

Ant

tu noya

vesten a arretgta una mica

vuy que semblis una joya

vuy que t trobi molt bonica

Maria:

(ab dissimulo)

De prou que veig arretglada,

Ant

Oy que no!

Mar

que si!

Ant

Jo t floc!

Mar. Si per ell soch eliminada
també m'pendrà tal com soch.
Ant. Sembla que no t' ve de gust.
D. Pepe.

Mar Tant com aipò

Ant. Ya ho veus Rosa, quin disgust
em dona la filla.

Mar

No
ni disgust d'aipò ni diheu
estich poave molt contenta
Deu fassi que no m'tachen
un dia de mes dolenta.

Rosa. tu que etai enamorada
d'aquell ximplet del Eurich,
mer lo amor es fumurada

Don Pepe es un home rich.

Int. Bueno, deipens de cansom
y arret gla un dina trempat,
apa! apa! fora raluons
y preparer abiat

Res. Es lo millor, deide avuy
et vuy donai una lliçò.

y es, que de cap modo vuy
que ab tot lo que fassi jo
tu ni ni donguis cullarada,
perque t. consta sapigui
que soch moltissim trempada
y que tot ho porto be;
cuant Don Pepe sigui aqui
deipel eta a la ma meva,

Aut. Desde ave ja't dono'l si,
Cop que no tuich cap seva
que in fassi coure l'ull
mes m' no estimo

Donchs avan
precisament aipò vull
perque surti be'l mieu plan
Un cop que ja ho tens enter
vaig a dar disposicion
tot desseguida

Aut. Ves, Ves.

Prosa. Any fariem macarrom
que sembla que fa mes festa,
y després de la carn d'olla
perque hi haigi mes raqueta

farciu d'entrants, una colla,
 platillos, salsas, rostits,
 y mandonguillas y anyells
 y per quedar ben lluhit
 frarem crema, bons tortells
 vins del país y Tever
 Champany, Malaga Granatxa
 y per tancar-lo després
 café y endevant las añas!

(sen vá per la esquerra)

Ant. Vaig a veure a Don Climent
 que vol accions de la mina!
 Ay Tever! lo sen gerent
 de aiguar! Uf! que arruhina

(sen vá per el foro)

Escena 2^a

María

(que nauva estat treballant)

Mar

No se que sent lo meu cor,
que entriteix l'anima mia!
Ab la vinguda de'n Pepe
moriran mas alegrias.

Una veu interiorment
sento que constant m' avisa
y m' diu que del sufriment
s' acostan los amargs dias...
feu que trobi un bon arreglo
si m' es convenient, María!

Tant sols per l' Eurich, gustosa

l'ànima meua suspira
 y ab ella veig la esperansa,
 veig lo cel de mar delicias,
 ahont un nuvol ferestech
 impulsat pel vent camina
 y empariya ab sa fosquetat
 la llum clara que allí brilla
 mentre la fura tempesta
 à lo immense espay me piula
 y ne fereix nous sentits
 deipau me sega ma vita.
 'cby amor! foch sacrosant
 que à mon pobre ser alivia
 motivada es la tristesca
 que avuy à mon pit cautiva

com si fos una cadena
de bronze que a lo cor lliga.
Mes avens de ser de'n Pep
acostari de ma vida
los instantos que ens anhelaba
per gozar del que m'estima.

Escena 3^a

Maria, Rosa Cirilo ab un gran
cistell al brau.)

Rosa. Noya guarda bi que prompte
esteiu de volta aqui casa
que arribem ab en Cirilo

a plassa a compra vianda.

Mar. Estigui sense cuidado
já pot auar descansada

Don. Glanta luego.

Cor.

(apart)

(Vive crinto

que ni haig de veurer! Nada
aguantem y paciencia
ne nascit solo per serasa!!

(Inten los dos per lo fondo)

Escena 4^a

María.

Ma. Quant l' Eurich sapigue aipó

de seguir que tot se glaressa,
perque qui ab molta fe estima
los celos donant gran rabia
y s'converteix ab lleó
el qui era paloma mansa
y desitja destruir
al que se oposa ab sas garras.

En aqueix moment
entra l'Avich molt
alegre, Maria al veure'l
s'acipoca y corre cap a ell

Escena 5^a

Maria Avich

En Bondia hermosa!

Mar.

Ondia!

Qu. Ni etimas nineta, bella?

(ab molt minus)

Mar. Molt ; y tu?

Qu. Tu ni ets l'estrella

mes hermosa que hi ha Maria,

en lo mon ets maravella!

Sols en tu pensa mon cor

y t te sempre al pensament

y no veig passà un moment

que no pensi en nostre amor

y no senti 'l teu accent,

Per tu no te llum lo sol

tu ets 'l mirall dont se mira

y quant lo teu cor suspira

lo meu se posa de dol
y lo cel llàgrimas tira:
jo vich solo de ta mirada
m' alimenta ton alè
y tuch un volcant sensè
que m' crema ab sa llamarada,
y may apagat veuré:
son de coral y de neu
lo teu llabir quant sorrís,
y tot quant d' amor me dius
tuch grabat dius lo cor meu
ab uns colors purs y vius
si es de nit, mirant la lluna
com de plata prompte banya
tan lo pla, com la montanya

veig en ella ma fortuna
 perquè ets tu qui l'acompanya.
 Y en lo silenci y tristor
 de la dolça soletat

amparo la immensitat
 de lo foc del nostre amor
 que acrip nos ha alimentat,
 y en lo cel, y hasta la Terra,
 fins en lo riu, y en el mar.
 Ves si es gran mon estimar
 que en lo bosch y en l'alta serra
 per tot te vaig a buscar,
 quant lo rossinyol ne trina
 en l'arboleda, segü,
 y que no s'heu de ningü.

nena sa veu peregrina
me sembla que ve de tu,
no pot viure ab mei amor
ni may tan me haurà sentit
qui s' troba d' amor ferit,
tu donar vida a mon cor
y viure tançada en mon pit.

Mar.

Lo aqueix amor t' agraeixo
perque ets tu mon pensament,
mes ga arribat lo moment,
en que solo me consumeixo
en que vich horriblement,
avuy lo destino cruel
o la desgracia fatal,
viudrà per ferme gran mal,

perque ni donarant lo fel
ab la punta d' un punyal.

Avuy D. Pepe ha arribat
seguit de tant mala sort,
que a mes de robar l' amor
nes compassio ni pietat
me donara prompte mort!

Avuy perdre ma esperanza
com lo port lo navegant;

avuy lai pensa vindran
a turbar nostra bonanza
y a nostra passio constant.

Los pares volan casarme
aiço es un torment etern!

Els ignoran que l' infern

Veneu cegar a bruidarme
ab son despotich govern
auter que aquest cop tant cruel
si ha de ser gran lo pati,
que devalli fin a mi
de la mort lo tetric vel
puig mes m' estimo mori.

Qu. No lamentis, teu paciencia

Mar. No se ferho.

Qu. Ho has de fer.

Mar. Lo t' estimo

Qu. Et mon plazer.

Mar. Lo t'uchi cor.

Qu. Lo t'uchi conciencia.

Mar. Vostre amor.

Qui. Es verdaer

Mar. Mes lo pare...

Qui. No te cor

Mar. Y la mare--

Qui. Cruel destino.

Mar. Yo deiparte.

Qui. Es desatino

Mar. ¡Quina pena!

Qui. Quin dolor

Mar. Yo no vich

Qui. Yo a mort camino

Mar. Sens tu Arich!

Qui. Sens tu' Maria

Mar. Cuants suspiros

Qui. Y jo quin llants,

Mar M' horroriso!

Qu Yo m' espanto.

Mar. Adeu goig!

Qu Ay alegria!

Mar Quin martiri!

Qu Quin quebranto.

Mar Pents tu pens

Qu Pens tu in moro

Mar. No in uny altre.

Qu Yo tampoco

Mar. Lo pit crema.

Qu Yo hi tinc foc

(prenent la ma de Maria)

Ma tu ets ma pensa -

Qu Yo t' adoro.

Ma No soch meva.

Eu Meu no soch!

Mar. Lo cap i obra.

Eu L' meu i esberla!

Mar. Vull amor.

Eu Lo vull amor.

Mar. Citimennos.

Eu Seus pesar.

Mar. Et un angel.

Eu. Tu una perla.

(tirantli un pitò à lo mà)

Escena 6^a

Diti Anton y D. Pau

Pau Molt bon dia.

Obud

Deu vor guard!

Alquats dos entrans pre l'foro
y sorprenen als do enamo-
rati en lo moment en que
l'curich li besa la ma,
tots quedans sorpresos y
cens clavats cada un al
seu puertó. pauso. L'obu-
tion avansa cap a sa filla
que avergonyida beipa la vista
en terra un pare li diu en
to marcat.)

Sunt un moment.

Mar

(Quin martiri!)

(Deu va per la porta de la
esquerra.)

Pau

(apant al burxeli)

Deixant, sols

Qui

Y quin penar!

(seu ve pel fondo)

Escena 7^a

Anton y Pau

Pau.

En vista d'eixes escenas
voste y jo debiem parlar

Ant.

Esperat una estoneta
que la Rosa abiat vindrà
perque sens ella, no puch
tirar endavant los meus plans.

Pau Com vulgri, mes jo a la dona
per ve l'hi necessitat,
y com jo faig una cosa
ningu se hi va de oposar.

Ant. Donchs jo si, perque hi ha donas
que son de molt bon tracta,
y ni hi ha d'altres de gran gerit
que si un no las complau,
tot lo dia nyigo -- nyigo --
es posan fetar un drach.
ebb los asuntos de casa
may ni hi he volgut fica
pron que las aigas me donan
mals ratos y mals de caps
com que soch gerent, tot non

ab mi s'ha de consultar,
 y encare que no vulgui
 sempre s' trova amohinat
 Ser gerent, no pots pensar-te
 quin càrrech mes gros es Pau,
 ni'l ministeri d' Ricenda
 ca.. ni'l ministeri d' estat!!

Pau. Cudemai, si, seruyò conton
 lo meu fill molt tèmp ja fa
 que de la seba Maria
 eita molt enamorat,

Ant. Ha veuran, tot aigo crech
 pero jo t' dech confesar
 que la filla d' un gerent
 es algo.. un partit gran.

Escena 8^a

(Dits Rosa y Cirilo.)

=

Rosa. Molt bon dia.

Ant. Aquí la tens.

Rosa, un moment si t'plau.

Rosa. No m' surtir pas ab xeringas
que passa'l temps y ja es tant
Ah! Macatpo! quin descuit!

Ant. ¿Que tem?

Rosa. Que m' hi olvidat
dels moments. Ver al dimoni
que ja es tich feta un Volcan.

Civilo, vèrtu cap diu
 y pots plomà la viram.
 vull di lo colonium.

Civ.

Orueno.

(anant, en y apart)
 y que in roch de deigraciat!

Excusa 9^e

Mra, Anton, Pau.

Aut. Parta un moment d'atenció
 a lo que t' dirà ave in Pau.

Mes.

Doncant se gran importància

que se li ofria?

Aut

Seguir.

Rosa. A te raho, seguem, avant.

(i' anentau la tres

mes i para al mitj)

Pau. Lo que avuy, a mi aqui importa
es assumto interessant

y precís que entre tots tres
fem una cosa com cal

Rosa. Que potsé vol di "l dinar?"

Pau. ; quin dinar?

(admirat.)

Ant. No, no es això

Rosa. Com que diu, interessant.

Pau. Ja veuràs, l'roy, l'curich
que ja es un jove formal
y de bona posició

Com tu ja pots suposar
 vā dir que de la Maria
 la teva filla.

Des. Ah! ja.

Digni, digni, sapiguem
 lo que de la cosa, abiat.

Pau. Que fa molt temps que i estimant
 y que i voldria casar

Des. Comaric! voste es molt lògic,
 No es massa tio pau
 Voste ignora que la noya,
 te una educacio cabal,
 que sab lo francès, lo inglés
 fins lo llati y l'alema
 y després voste no ignora

de que avuy lo seu papà
es Gerent, que representa
tot sol una societat

Ant. aipò mateix jo li deya

Maria. Y'l seu fill, ba, ba, ba, bà,

Pau. te carrera, es enginyer
y conta ab bon capital

Des. Tot lo que vulgui, no, tio:
aipò no's pot efectua,
primer perquè son parent
y després, que fa temps ja
que la noya està promesa
ab un rich americà
y de cap modo voldria
fer ab ella un país baix.

Demani tot lo que vulgui
 y li cedrejo al instant,
 mes la Maria per ave
 tio no li puch donar
 lo la vull que vagi ab cotxe
 y ab l' Eurich no li pot anar.

Ant. Ajo matejo te dich jo.
 ja sabs que pots disposar
 de tot lo que hi tragi a casa

Pau. (Ab to picat.)

Molt ofrir y poch donar
 Vostè 's creu perquè 's gerent
 Anton, d' una societat
 que tot hom que vol parlarli
 te d' una sonibrero ab mà.

y dede dirli, que u lo mon
tambi canhen cartell alts,
y que ls mes petits ne pujan
burlantse dels derrumbats.

A tu, Rosa, una lliçó
tambi ave't vull donar,
avuy que't veus que llueixas
la teva gran vanitat
A' pensar no tornar pobre
y a' tothom vas desairant;
tequivocas, vindrà'l dia
que no sabràs que menjar
y tindràs que menester
als que avuy has despreciat.

perque l'utxo que tu portas
 potsen l'houuras de canbiar
 ab un port pobre y senzill
 que tu may has somiat,
 En quant al meu fill, per ara,
 se la pot molt ben passar
 a mès de tenir carrera
 no fa molt que li he comprat
 unas cinch centas accions
 de la seva societat.

(et Anton)

y dins poch temps, senyo Anton
 en comprarem altres tant!

Res Molt greu me sab tis, que

lo que he dit so prenga mal,
e que la teniru promesa
ja fa uns vuit o mes. nou anys,
y tot juntament avuy
lo seu futuro ha arribat,
y lo motiu de venir
es perque o pugui efectuar
lo casament.

Pau

No ignoraba
lo que avuy te hi demanar,
mes ves fent, quial cel escups,
replega lo seus degottalls salivals,
y despres qui molt abraça
poca cosa ha d'agrafar
Lo francament te miraba

que eras Rosa mei formal
 y no t'heya vanitosa
 fins al punt qui has arribat,
 tu no ets rica. . .

Res

Santa tis,

l'assumpto deipem estar
 si es que ^{ad} conservar sempre
 la nostra gran amistat

Pau.

D'alli l'ont me deuen favors

y rebo grans desenganys,
 no haig d'anar ab ceremonias
 con que Rosa, Deu te guard,
 y votè Bruton, que s'conservi
 ab la seva societat

que l. se gerent es un càrrech

respectuós, trascendental,
y aquell que avuy l'ejèrcici
li poden pendre de mà.

(100 vèl)

Escena II.

Mosa y Anton.

Mosa Vaya un modo de parlar
ja comensaba a enfadar-me,
mira'l tio, vol reptar-me,
quin modo de predicar!!
Perque'l noy es enjanyé
o creya que a la Maria - -

goiposa li donaria.

sonia, aiço no potser

Ant. No t'vinguin a capficar
deixa eta' el tio canons,
apa, venter als fogers,
y disputa ab lo diua.

Nora. Es que's gran lo qu'a mi me passa.

Ant. No t' amolimis si t' plau,

Digas que a ti al tio pau
li nas dat una carabassa.

Pen. Que no m' sobre la ratio?

No veus que fora un partit
desquitarat: y poch lluit
y no no poch tolerar jo?

Noaltres que avuy al dia

ab la elegancia alternem
es precís que sapiguem
darnos tonos.

Ant.

Yo diria!

No vuy de que'l marquis ab,
y la Baronesa be,

y ni l'arpiduch de C.
de mi se pugnin burla.

Però Despen la conversa aquesta

y anem a lo que interessa,

tu pensa ab la teva empresa

que vaig a arreglar la festa —

(se va per la porta

esquerra.)

Escena II.

Anton.

davant passos per la

escena

Ant. Te molta ratió la dona,
ni vull negarli tampoch
que en lo temps apodi apoch
m' fa ser molt més persona!

quant ab ella in vaig casar
no teniam molts cuartets,
y ni hem guanyat uns poquets
ab moltíssim treballar.

cara que in veig per consol

un home de molt respecte
veig que produïssin efecte
~~trouire~~ mer que no hi ha al sol.
ja te fàctica la Mora
no es d'aquelles mer descalsas -
diran que porta las calsas - -
ya mi que!) alli l'ont se posa
ella in surt sempre ab la veua
de modo que veig notant
que no hi ha done, de tan
valor, com la esposa neva
Arriem fins a l'estació
qui està a punt d'arribar l'tren,
a D Pepe esperarem
per culleiti la questio

Deu va me l'foro

Escena 12

Maria trista,

(dirigint a la verge de Montserrat

Mla. Verge Maria

mare de Deu

à vos demano

que ni escolteu.

(Deixar mar llàgrimas

que son de fel

los ulls plorosos

ay! ay! ay! ay!

L' Curich m' estima
jo molt a n' ell,
feu que nos pares
no siguin cruels:
que ja la nova ànima
morir se sent
y sols voldria
viure ab plaer.

De cap manera
puch ser de n' Pep,
jo amor no cerco
ab ansia y get,
vull qui m' estimi,
vull qui m' comprant,

Vull qui d'infancia
ni ha sigut fiel,
Be se me n' dona
lupo y diner.
Jo avuy demanso
sols l' amor meu.
Va, oh! Maria
desde'l blau cel,
ahort ne cantau
mit angelet,
gireu la vüta
del mon en vers
ya vautre filla
que n' alsa un prech,
consol doneuli,

ab grat anhel.

Escena 13

Maria Just Cirilo

(tot anuolinat!)

Cir. Etich tot anuolinat
ab tantar cansom y brods,
Aquet dimontri de dona
es capar de gira'l mon.?

Mar. Cirilo.

(amantse'n y cridando)

Cir. La senyoreta, que volis?

Mar. Escolta un poch.

Cir. tu mi aprecias, no es veritat
Com me aprecias no i pot.

Ma. Doncas de tu avuy desitjo
de que in fassin un favor.

Cit. Digui.

Mar. Conseqes l' Eurich?

Cit. L' fill del senyo Pau? Pron

Mar. obribat a casa seva
y digali que si pot
que vingui tot desseguida
te encomano sobre tot

que ningú s'aspigue res

Cit. Maria no tingas por
que l' Eurich ni es molt simpàtic
perque ni es molt bon ninjo.

Mar. Doncas veghi desseguida

Cit. Duvi de passo ls pebrots
qu' ara ni envia a buscar

la seva mare.

Mar
Cir.

Apa donchs.

(apart anant seu)

Se semblau ella y sa mare
com una castanya y un ou.

Escena II

Maria.

Ma. No puch aguantar la pena
que esta embargant a mon cor
si aipo duva in moriré
in moriré de debò.

=

Escena 15.

Maria, D. Hui

ab un gros bastó que li ser-
veix d'apoyo ab una ma
y l'altre de se orusi en l'altre.

Hui Ola! miryona, que guapa!

Mar que tal và seruyó Doctor?

Hui Pit, per ave tiburidu

¿Y volatres, esten bons?

Mar. Si seruyó. la mes dolenta
d'aquesta casa sodi jo!

Hui Si sempre viu expantada.

avoure --- donem-l'pols

Maria li done l'bras, D. Hui

se coloca t' diari devall
del brai y li prent lo pols.

Deixem posà las ulleras
qui aipi l' trobarè millor.

se tren una capsa y s' posa
las ulleras tornantli a pendre
l' pols.

L' trobo batant mo gut,
dona moltas pulsacions
; que và que t' has tractornat?

Ma lo qui es auy si senyò,

Aun veus com ho trobo.

Esceia 16,

Dils y Rosa.

=

Rosa

·Hola!

qu'ho sortit ab un vertic d'età
per cas q' ab un garnet à
la ma.

y quin pollo mes brio.

Hui Et vortè, senyora Rosa?

Sembla un aynè del falcó

Per. Ya ho pot di qui estem de trafedi

Hui. Que tenim feta majò

Rosa. Avuy estem de vïta,

un arrich del meu senyor

que d'america ha arribat

y en obsequi.

Hui

Ah aipò es bo.

Per.

Y vortè. pulsant la noya. ~

Hui. Ya sab ni interessa molt

per voste i que lo aprecio

Mar. L'hi agraiem tant de favor.

Hui. Sab? com que jo, soc metje ~
entencus .. o so .. y no ho so

jo so metje homeopatic,
fin cirugia y sangrador.

també pro sangonera
si ho demanau per favor.

jo curo tot lo mal d'anima
pero l que curo .. es el cor.

(tocant a l ventre)

Pena. Caratsus voste es molt sabí
no si ha pogut curà aigo?

(un reumat que te a la cara)

Hui (Aquesta dona in sofoca,
 ja dech eita tot grogot)
 Senyora ; voste in diria
 qui es e que li fa di aipó?

(creuantre)

potes serà partidaria
 d'aquell apotecariot
 que posa las sangoneras
 molt mes barato que jo!
 vaya un insult com ni ha fet
 jo que trinche la creud' honor
 que ni ha donat la academia
 de Rusia... Sebartapol,
 y m'han nomenat secretari
 del centro que apaga focs!

Si senyora aqui l'ont me ven
sode un talent de debo
estre ni etich ocupant
(y potsi assombrarè al men)
a veure si puch trobar
la immortalidad del cor
De tot hom serè l'assombro
y la gran admiració,
y sab que in davan en cambi
per premiar-me. eh?

Cind.

que mit molt de pressa

portant pebrots en

gran.

Pebrots!

=

Escena 17.
Dits Cirilo

Hui. (giantse depressa)
(que? que diu ave aquest pimple?)
Mora váya que t'espero... don!

Maria s'acorta capó Cirilo
y li hi diu dissimuladament.

Mar L'has vut?

Cir. A luego vindrà

Mor. Dispensi senyo doctor
tinch un moment --

Hui. Vaji, vaji -

Ya sab que sens distinció
pot usar de la franquesa.

Orn. Gracia.

(¹a Cinto)

Anem sen donchs
a acabar de fer la teca.

Civ. (Endavant batua l'non.)

(entrant d'un)

Escena 18.

Maria Huis.

Mar. Ara qu'estem sols vuy dirli
un secret.

Huis

Digas, Maria

qu'eu mi ten un segon pare!
 Ma He sab que l' Curich mi estima

Mui. No ho ignoro.

Mar. Doncas bé,

avuy es lo cruel dia

Mui. en que han llagat a mon cor
 perquè?

Mar. Los pares voldrian

casarme ab aquest senyor

que abuy d' america a arribat
 y voldrian que després

a l' Curich.

Mui. - que villania!

tant que t' adora, pobret

si ho fas potse i moriria,

No parlare ab lo teu pare
al moment cuipi que vinga.
No t'entriteipi, que a' voltas,
si es grave la malaltia
se li aplican grams remeys,
y si obra una maravilla.

Entre l' Eurich Maria
al veuel fa un extrem
d'afeyria.

Escena 19.

Dits Eurich.

=

Mar. Aquí t' t'.

Hui

Curich!

An

Dir que in demaniabas.

Mar.

Si, y a Don (A Maria)

Huis

fa poch que contaba

las nostras tristesas

las nostras desgracias.

Curich ha baixat fins al
procesi y s'ha parat al

costat del Doctor que s'esta

al centro.)

Qu.

Desgracias eternas

que matan a l'ànima

com dura saeta

l'amor disparada!

Qui. Vos ameu?

Lo don. De veras.

Qui. Ella es mi adorada!

Ma. Ell mi alegria

Qui. Evam nium.

Ma. buscabam

amarnon

Qui. Lan moran

Ma. Anant nos volabam

Qui. A ni ella volia,

Ma. A ni ell lo cercaba

Qui. Ella en lo viuet

Ma. chl sortivne l'alba.

Qui. Demunt de l'arena,

Ma. goiposos jugabam.

Qui Lo sol ja naixia,
 Ma los aucells cantaban,
 En. Y la freixa brussa,
 Ma pels ayres passaba,
 En Y un dolc petonet,
 Me Ne feya a sa cava,
 En. Son, cabells ab trenas
 docto' m' flichiraban!
 Me los ulls amorosos
 docto' com brillaban.
 En De dia!
 Men De nit!
 En De tarde.
 Ma Y vesprada.
 En Cercaba a Maria.

Ma Ab l'urich burcaba --

En Creipiam ---

Ma Lo temps --

En Ab sa marpa ràpida

Ma de nium ja nos treya

En Y quant nos mirabam.

Ma Encare l'etimo.

En Lo l'etimo encare.

Mar Y negra triterza

En Ven l'esperanza!

En Per Deu, donen tregua

ai las votras llàgrimas!

Tal volta, qui sab---

puig quant amensassa

ferenta terriperta
 molt prompte passa
 y en lo cel llueix
 luminica l'ampora

Mar

Ay fassiu, Doctor
 lo cor l'hi demana.

Qu.

Ay Don Luis, torniu
 la ditxa y la calma!

Lo ta lo escene deu ser molt
 rapida y t, actors se present
 mit la versos demostrant
 molt amor y tenint
 cada un la ma de D. Luis
 Anton y Pepe sorprenen
 als que estan en escena.

Escena 20.

Diti Anton y D. Pepe.

Pep. Buenos días

Ant.

¡Ah! que miro!

per sa filla. D. Agus se

gira y al venir al Anton

parat li diu ab to significatiu

tiu, li diu ab to molt signifi-

ficatiu.

Agus Aquí te lo enamorado!

Pep (Buena entrada)

Mar

(Mare meva!)

94

Aut. (A fe in deipau aipefat)

mit la Noia, y al veure el
cuadro observa l' silenci y compre-
nent lo que passa dia)

Escena 2^a.

Dits Noia després Pau
y Cirilo.

Noia Maria! ficat a dintre.

Don Pepe, que Deu lo guard!

Entre en Pau l' eunich
al veure a son pare fa
una transudació. Son
pare ab veure trió y

plè de ressentiment cri-

dantlo,

Pau. Curich! vesten de una casa
que tant mal de tu han parlat.

En aquets moment n'èst
en Cirilo per l'ulti-
ma porta de la esquerra
y s'en va cap al fondo
com per anar a bus-
car alguna cosa que
li havant manat

Cir. Ave faltan mes especier!
aço no's pot aguantar.

est se devant de D.

Pepe queda tot pa-

rat mirantse'l y com si
l'coneguer diu ab asson-
bro que s'notat per tota
la de la escena.

Que miro! es en francisco!

D. Pau.

En Cirilo!

apart coneixent lo diu
envergonyit.

Cir.

passant al costat de
D. Pau y a nūya ven
li diu.

Pit. D. Pau!

(molt reservat)

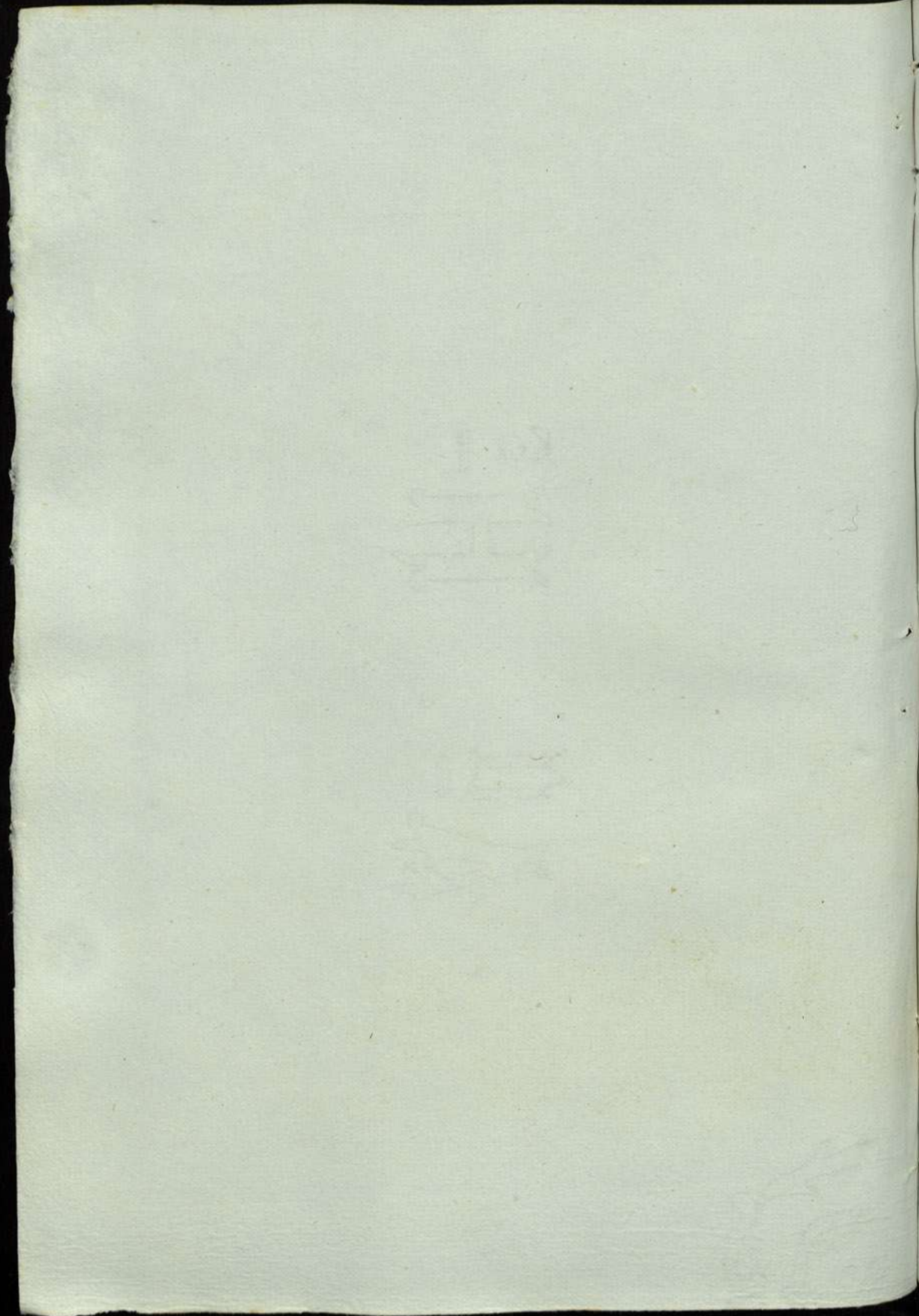
tinch que parlarli!!

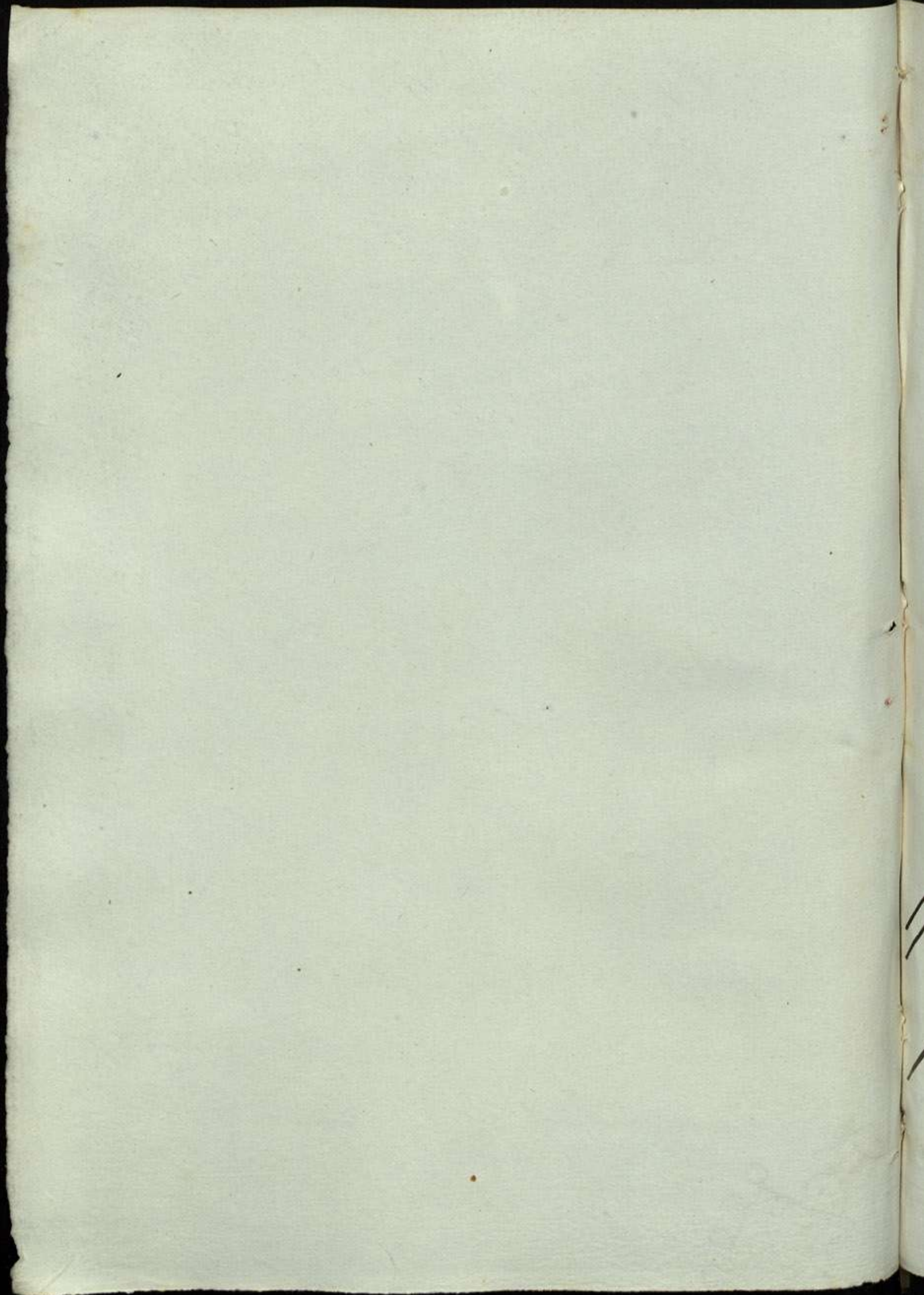
Aut.

(reparant lo cueso)

Amigo --
ja hem tingut un bon dia,
(y can lo telo rapida-
ment)

1888.
Joni

Drama de costum catalanas
en tres actos y en vers
de

ORGULL VANITAT Y AMOR.

Acte segon.

BOWMAN

ATLANTA

1863

GRANT

ORGULL VANITAT

y

AMOR.

Acte regon

=

CAROL ANTHONY

1907

1907

Acte segon.

Interior de la casa de D. Pep,
 una sala amoblada ab molt
 lujo ab duas portas a cada
 part de escena, en lo fondo,
 veurá una habitació que
 afigura l'estudi alont hi
 haurá un escriptori, libreria
 y demés utensilis necessaris.
 abl cupecarse el teló D. Pep
 estará sentat molt capficat

y pensatiu, des-
prés d'un moment
de silenci diu.

Escena 1^a

Don Pep.

Pep.

Estich boig! no se que fer!

Estich confus! arruinat!

Cop de fortuna impensat!

trich perdut tot lo diner,

fatal estrella es que m'guia!

A mes de perdre lo meu

He llensat... ira de Deu

tot lo dot de la Maria...

qui er lo que faig? y que dich?

No sé, lo meu cas ja i obra.

avuy miserable, pobre!

ahir opulent y rich!

Aqueixos mobles que miro

no son meus, oh! quiu martiri!

tot perdit! crudel deliri.

Yo no sé com podrè dirho.

Vindrà la Rosa, l'obrou,

vinrà ma esposa, que horror!

soch un home sense cor

un vil, infame.. Lo mon

soportar no pot ma planta

que ya camina intranquila,

yo soch lo cavall d'estila

fiu, ma sombra hanta ni espanta,
per tot alli mont vaig faig mal
tant sols veneno respiro
cremo tot quant toco y miro
perque soch un criminal
no es lo remordiment
que m'ha fa parlar, es la envidia,
no pot la meua perfidia
aniquilar a la gent,
qui ha seguit sempre'l camí
alont lo be no es possible
no pot fugirne, impossible
no's pot aparta d'alli.

Yo no conech la bondat
perque may l'he exercitada,

roch una fierva malvada
 que di nome i ha disfressat:
 ab la meua hipocresia
 a una familia he enganayt
 que tot quant te ni ha donat...
 perdònam, bella Maria.

Lo joch, aquest gran abisme
 hont l'home fiero batalla,
 e la velliscosa valla
 que us condueix a un cataclisme
 y al veures desesperat
 tant sols de rabia esta cego.
 Malalhit... mes que venego!
 - Si ja estich aniquilat!

Un remey tant sols envia
la desesperada sort...
aqueix remey es la mort...
mes matarse es cobardia.

torna a quedar pensa-
tiu mit Maria descolo-
rida y malalta)

Escena 2^a

J. Pep Maria

-

Mar Encare aqui.

Pep (tinguieu pit.)

(Maria et, tu?)

Ma

Jo no sé

comi pot aguantar també
sense ficarte en lo llit.

Pep

Et que etich anubriat.

Ma

Y que t' passa alguna cosa?

Pep

(qui es'l que a dir ho gosa?)

Ma.

Digam, Pepe, la veritat,
que encara que no t' duga amor
te estimo com a marit

Pep

Deixa l' amor al olvit
y no m' destrossis mon cor.
que si jo naquíes sapigut
lo que m' esta passant ara,
ni hauria cregut ton pare
ni a ningú hauria cregut.

puig la desgracia fatal
ni ha sigit tant inportuna
que avuy la mala fortuna
ni ha donat un cop mortal.

Me wo t'entench.

Pep

Ya veuràs, sen.

prètem un poch d'atenciò,
que lo que t'vaig a dir jo
es d'interèi teu y meu

(Maria s'assenta al seu costat)

Antes d'anar men d'aquí
(tu ni eras molt petiteta,
vaig demanarte Marieta
perque t'guardessin per mi.
paraula in van da d'honor

lo teu pare y ho ha complert
meu ton cor trobo desert

seus que m portessis amor.
deusà que l, dos som casats,
no he gosat de la ventura
que desitja la criatura,
que cercan enamorats.

Jo era rich, no ho pots dubtar
y no ha pogut lo diner
equivar lo vostre fer
de la qui haigit de mirar.

Jo m creya, que ab la frecuencia
del tracta de que vindria
que ton cor m estimaria,

Y veig que no tens consciencia.
el contrari ma companya
veig que t' es insoportable
y que soch inlo-lerable:
veig que ma presencia t' danya.
fumeita melancolia
reverteix lo rostre teu,
ton cor es mes fret que neu
no tem 'anima Maria.
solo buscar la soletat
y entriresa y amargura,
passas una vida dura
ab terrible enfermedad.
tant fastidi ve que causa
per ti home que vol amar,

M' he tingut que meditar
 una terrible venjanza,
 Tant son odi m' ha indignat
 que poguè'l vence no espero
 y er tant gran lo desespero...

Ma. qui avuy, avuy m' he arruinat.
 que sento! y gosar a dir
 semblants paraulas lo llavi
 inferint me mes gravin,
 fent me eternament patir?
 Si amor forrat ne volias
 era ta idea molt pobre
 puig que l'amor ne sobra
 y preveureu tu debian.
 perquè antes de casarte

Sabes be que t' vaig confessar
que no t' podria estimar
y que vaig desenganyarte.
y apesar de tot aiipó
per ferme a mi desgraciada
vas volguerme desposada
fent una villana acció.
y tu perque estabas rich
volias jugá ab mon cor,
y no veyar que t' amor
era tot, tot del Eurich.

Pep. L' Eurich! aqueix nom odió
tot, los meus sentits renou,
y mai venar no son prou
per tenir la sanche del cos.

Cada cop que t'anonmenas
sents una ira infernal
de veure qui aqueix mortal
es la causa de mas penas.

Ma No culpis Pep a ningú
tu mateix l vas fe' l delict,
ni ave que veur lo conflicte
que mogut ha estat per tu,
donar la culpa voldrias
a un innocent.

Pep

(ab furia)

Calla' calla'

perque si la ira etalla
tu mateixa ho pagarias.

Ma.

(ab altive)

Amenassar! Home ingrát!
ave que m'ha fet patir,
que in veu propina a morir
voldria veurem... malivat:
injuriada y consumida.-

No ~~é~~ fa terror ma amargura
pot la teva ànima impura,
robar-me la poca vida.

Pep. No espiti ma sanche ardenta
y deipam estar tranquil

Ma. L'home que s'è pogut servir
per fer una acció dolenta,
lo non furios lo desprecia,
lo home bon lo recharan,

acari totu com tu n' abrasan
 eipa presunció tan neicia?
 Després que has robat al cor
 la ditpa mes placentera,
 després que t' ànima fera
 ha destronat mon amor,
 després que t' hipocresia
 m' arrebaçat de l' infancia
 los recort, plus d' ignorancia
 garantlo, jo nit y dia,
 després que com turbonada
 has entibiat lo pur cel
 veus ara à donar me fel
 à l' ànima envenenada?
 Deixem estar per favor

que pugui morir tranquils
mira en vers de ma pupila
com vola la preda mor
mira ls meus ulls un
moment

ahont la vida no brilla,
mira com lo cos s'humilla
pel gran pes del supriment,
no soch la Maria hermosa
com alii, soch una fulla
que'l vent del arbre despulla,
ja soch marchitada rosa.

Pep Doncar bueno: gran silenci

uny que guardin, y cūpa eterna
 que he gosat de ta persona
 que ningū sapiguer pensi,
 puig sabran que ton marit
 ves si es cruel lo meu sino
 que ha volgut lo mal sino
 arruinar-me aqueixa nit.
 y el dinè y tot quant tenia,
 mobles, alhajas y tot
 y fins hasta lo teu dot
 m' he jugat avuy. Maria.

Maria al sentir aqueixas pa-
 raulas apenas pot contenir
 lo impetu repenti de ira

4 diu.

Ma qui he sentit, estich en mi
et tant la degradacio
pot arribar... oh! no, no
tu m'enganyas... ay que si?
Pep tot es perdut.

Mar

ni una ferra

fent tant mal desgarraria
ab sas garras l'ayma mia
que de tu bondat espera...
Maldit siga'l moment
que't vaig conceure, inhumà,
ni Roma ha tingut tira

que siquer tant delinquent
ni caligula y Nerou
impulsats per lo furor
no tenian tan mal cor
ni los tigres com tu sou.

Pep. Barta ya, silenci vull

Ma. En va l'esperar de mi

Pep. Vull que callis.

Ma: Oh! no!

Pep. Si!

ja de rabia non cap bull.

y si ni obligas, Maria

me faras ensangrentar.

Oh miserable, cobart!

Ma.

Ja comprènch ta villania,

Pep Calla per favor.

Ma Deu meu!

libreume d' un sacrifici.

Pep

vol abalansarse cap

a ella y aturantse

de prompte diu.

El tiraba al precipici.

Entra en aqueix mo-

ment D. Guis que

nyorant que naurà

sentit alguna pa-

raula diu

Escena 3^a

Maria Pep y D. Luis.

Luis. A que ve aixo: que criden
 Pep y Maria permanecien
 confusos y disimuland.
 D. Luis se lo mira y com-
 prenent lo que passa diu ab
 gravetat.

Qualsevol se pensaria
 que aqui hi havia un defici
 la societat no permet
 disputar ni hipocrecia.

Deu establí'l casament
per gosar tranquilitat,
acaten sa voluntat
que's beneficiu sacrament,
quin exemple donarian
'si n' tinguessim au als fills?
Eriten semblants perills,
perque vos degradarian
lo marit ne deu guardar
si la muller gran respecte,
luego aqueixa ab dols efecte
lo deu haber de estimar.

(A Maria ab futura)

Deipens esta un moment sols
venten à dintre, Maria.

Mar.

(Diu aysent)

Deu meu! doneume alegria
Devramen vostra consols.

Escena 4^a

Pep. y D. Hui

:

Hui: Aore que extem los dos sols
com amichs debem parlar

Pep. (Veyam si vindra aquet pinye
a volquer sermoneja.)

Hui: Vortè no dubti D. Pepe
que fumenta enfermetat
dava prompte a la Maria

una trumba hont gozar pau,
y que lo seu cor avuy
estai ja tant delicat
que lo dirguit mes petit
no la pot precipitar

Pap Si es qui altra cosa no m'heu
no m'heu dona cap novetat

Hiu. tingui un joquet de paciència
y de mi fassi cabal

perque aqui hont me mire soch
un doctor molt...

sunt abuten molt cremat
y com evolucionant ell mateix

Ant

Animal

Escena 5^a

Diti Anton.

=

Ant de mi! Malehida l'hora
 que vaig volguer acceptar
 la qerencia: No m'veuria
 tant aburrir y agobiat.
 Mira Pep, verteu corrents
 a veure a D. Curich Gran
 y digali que a tot trance
 si s'vol averni aviat,
 que deixarem corre'l plet.

Pep. Jo parlà ab lo meu rival.

no li ha veney trich de ferro
dissimulau y endevant)
Ant. y digali que'l vuy veure
venten corrent, pep.
Pep. Ya li veig.

Escena 6^a

Anton y Hui.

Ant. Senyo metje, ja li dich
qui etich com una magrana,
no li veig de caps ull!

D Hui al senti aipo
vante cregut que no li
ven.

- Hui. Que diu? y quina desgracia
 y quant. Na perdut la vnta!
- Ant. Vuy dir de lo que a mi m' passa
- Hui. Lon figas d'altre parie.
- Ant. Afigurin qu' ab las ayguas
 ara tenim un gros plet
 que si Deu no se n' apiada
 eis donarà un gran d'ingut
 y s'armarà grossa danza.
- Hui. Y ab aqui etan p'cedejant
 que auim perdi l'esperanza.
- Ant. Ab l'urich que s'enjinyè,
 y tot ve de un peritatja
 d'un client seu, de manera
 que'l perdrem, vaya, sens falta.

Yo no sé, després à la noya
ab D. Pep varem casarla,
que la desgracia y la pega
no volam sortir de casa.
En cirilo seu va anar
sense di ni una paraula.
y ara i esta per criat
ab l'Jurich. La noya mala
que m sembla que l seu remey
serà prompte la mortalla
La senyora vingan gartos
igual que una marquesa
de manera que estich boig
y trich l'ànima atontada.

Sino ve prompte un remey
donarè feyna au Pujador.

Mui. Ya te ratiò desde'l dia
que vingué D. Pep. Malatta
i na porat la seva filla,
de manera abuton que's Martina
perque la cieucia no pot
de cap modo remediavla.
y ab secret dich a vortè
que no te la vida llarga,
y que dintre d'un quant dia...

Ant que diu:

Mui. Li dich lo que passa,
y també li manifesto
que passa una vida infant

ab lo seu marit. L'orgull
deujo Anton li sega l'ànima
y no donantla al Eurich
la và volguer derditxada.

(Mirant que ningú
escolti li diu ab misteri.)

Don Pep, per si no ho sabia
te una vida relajada:
es un home..

parliantli a la orelle

l'Anton li diu

Ant

Ca! vol dir?

Ant

La seba conducta es mala

Yo he sabut cosas que may

no hauria dit y que parman.

Mer no soch qui deu contar li
la seva vida privada.

Ant Li dich que m deipa parat.
Com' ab la boca badada.

(Ant Rosa ab un traje
molt rich pero ridiul)

Escena 7^a

Diti y Rosa

Res.

(traïornada)

chy chuton, y quiu diquint!
et dich qui etich traïornada!

(i' asseu brucament)

Ant Però que tens?

Res He, no ho sé,

sembla que m'agafa basca

D. Mui li pen lo

pol.

Mui ¿perque està així intranquila?

Res. La modista qui una bata
m'ha bria d'entregai avuy
y fins a l'altre setmana
no estava y el perruquer
m'ha deixat feti unes anua,
unes rissos.

Mui No val la pena.

Res Com ho dir volè, això m'ha

Hiu Si altres mals de cap no venen
ja se'n pot viure.

Pun

no massa

figurin voste que porto
a mes del tren de la casa
altres negossis, puig ell
ab lo dimontri de l'aygua
te'l servell tant aigualit

(tocant el cap)

y tant buyda la carbassa
que ve li dona molestia
per ço es que me torno flaca
y en lloch de semblar una noya
semblo una vella alocada
y aïpò que tinc bona edat

puig no he tombat los seixanta.
Hui si que encara es jovereta
ad no me'n parli, la catxassa
seva tant sols voldria,
que criaria bona patria.

Escena 8^a

Diti Maria

Mar

(Dirigitre à son pare)

Ara ha vingut en civilo
que diu li porta una carta
de L'urich.

Ant

Digas que passi.

(Manà seu ve)

Mui

Si es qui altra cosa no manau
m retiro.

Ros

Passillobè

Ant.

Quant tornarà?

Mui.

A la tarde

(Ros acompanya a D. Mui

y li diu ab veu baixa.)

Ros

Y la noya que li sembla?

Mui.

La noya segueix molt mala.

Escena 9^a

Anton luego Cirilo.

Ant.

Vejam l'urich que voldrà.

potse vol fè una vinenta
nullo, puig no tuch defensa.

Air.

(entrant.)

Don Anton, se pot entra?

Chut

Indevant.

Air

Diu 'l senyo

que llegissi aquest pays,
y que espera de voste
terminant contestacio

li dona una carta l'ebutan

la deixon y s'posa a llegir.

La Cirilo mirant per la

escena diu ap.

[No'l veig! La dolça esperança
de poderse un vejar.

arriba a mortificar:—
 pero lo tempo ja s'atansa
 vengansa! que ts desitjada.
 apenas viurer me deïas:
 ab ton fort impuls esqueïas
 cor y pit d' una vegada.
 tant o prest demunt la terra
 l' home doleut eartich troba
 tranquilitat may li sobra
 la pò li dedava guerra.

Autm nauva acabat de
 llegir y tornantla a cloure
 diu.

Aut. Perfectament enterat

d'aqueixa carta ja estich,
y in portarai a l'urich
un altre. Vinch aviat.

Esperat sol un moment.
Mentretant Cirilo seu.

Cir: Està molt be.

Anton seu va.

Escena 10.

Cirilo.

Cir.

Volguis Deu

qui ave este aqui present
in va fe gran traicio!

qui ell no hi siga, donaria,
de bon grat la vida mia
per tenirlo devant jo.

(Entre Pep molt preocupat)

Escena 11^a
Cirilo Pep.

Pep. Anton! En Cirilo. tu!

En Pep al veure a Cirilo
queda horrorizat y fa
com si volgués fugir pero

aquet lo deté y agafentlo
pel brás li diu ab ironia

Ciri

Poit. Silencio, D. Francisco.

oh! viva Deu que ni arribo;
esternu sols, no in sent ningú,

Pensa Pep se rever-
teix de valor y diu ab
orgull y despreci.

Pep. Y bé, que vols?

Què y que vull
me preguntas, atrevit?
No senti com à dintre el pit
rabiosa la sanche me bull
Per ventura, oh oil! ignoras
el que t' insulta qui es?
Tu creyas no veurem mes
y in veuran à tota hora
perque aquell que porta agravi

y el vencedor no'l deixa viure,
 res d'estrany que's pusi à viure
 ple d'ira y furor lo llavi
 que sols desitja probar
 la dolzor de la venjanra.
 preparat... pert la esperansa
 perquè avuy t'haig de matar.
 Si callat he estat fins ara
 si que buscaba 'l moment
 de tenir al delinquent
 com lo tuch à cara cara.

Dona una mirada per la
 escena y al veure la clau
 a la porta per lant he
 sortit L'obren corra à

tancada p'ep al veure
aqueix moment s'acaba
y diu.

Pep que fas?

Civ tanco aqueixa porta,
que podria descobrir,
perque lo que t' tinc de dir
que ningú no sapiga importa
y abreviem.

(tren un punyal)

Un credo resa

que no vuy imperitent
morir y el sant amen
que t' dorio bantam me pesa.

Pep. Cirilo, tu t' tornar loco.

reposat y torna en si
 Civ. no sortiràs viu d'aquí,
 puig que in vâ mes calma toco
 Arrrodillat!

(Ab ven de tri que fâ re-
 cular à Peps.)

temeraria
 es la teva resitencia
 de genolls. fin la conciencia
 al cedirte una plegaria
 li sab mal... y te la lleva.
 pensa en Deu que mon anhel
 es obrir lo pit cruel
 per derrainar la sanch teva.

D'abalansa à Peps y
 aquel s'agenolla.

Pep. fereix si es que t'eny valor!
Ulls si tu m' promets la vida
me n' aniré desseguida
lluny d'aquí -- si -- per favor
basta un càntich no siguit
perdre tota ma riquesa:
puig civilo, la pobresa
la misèria sols m' ha dut
te ho juro per lo meu sant,
f' ho demano per la Lola

Civ. obsequia paraula sola
va en mon pit reconcentrant
mes furor -- Esposa impura!
al sentir sols lo nom seu
me farà ser Pep mei breu

per veujarme.

Pep

El brai detura--

marcharè-- treballarè

tant quant pugni ab bonas manyas.

Civ

Primi cauvant las montanyas

que tornarte home de bi.

Pep

fes tu mateix la sentencia,

senyalam la hora y dia

y veuràs l'anima mia

ab firmesa y ab conciencia

obserinte, devant Deus

Civilo & ho vull jurà

mana, que estich à escolta

à totas horas ta ven.

Civ.

Corrent.

D' amaga t' puyal y va
a obrula porta com estaba y

baixa al escenari.

Marcha. t' asseguro
que si no ho fas, la justícia
sabrà la teva injustícia
yo t' delataré. - t' ho juro!
puig si fins ara he callat
no ni ho deus a mi a l' Eurich
t' ha valgut qui ab ell estich
l' agrahiment t' ha salvat.

Pep.

(al veure l' obrulen | du ab un baixa)

(Ten prudencia.)

(L' obrulen vs ab la carta)

=

Escena 12^a
Diti y Anton.

=

Ant. Ya estiche llest,
¿ hi fet espera?

Cir. No gaire,
(dissimulant)

Ant. Els meus ulls sen van al aire
y aigó in fa sortir de test
pörtali aigó ben llangè,

(donantli la cante)

Cir. Està bé.

Ant. Ves hi aviat.

Cir. Confio --- (à Peps)

Pep

Ves descamrat.

Cir

Si no ho fas te matarè.

Escena 103

Pep y Anton.

Ant. Que t'ha dit?

Pep

De cap manera
din que ell no vol transiji

Ant

Ja ho sabia, ara mateix

(ab dolor)

he acabat de llegir
una carta que mi ha dut
en Cirilo de l' Eurich.

Pep.
cont

Y vortè que na contentat?
que vingui tot desseguit,
perque desitjo arreglar
aquet plet que m' fa patir.
No hi ha mes, avuy se falla,
y si perdem bona ~~nit~~ nit!
ens quedarem arruinats
y de tots serè mal vint!

Pep. (Yo ho he fet primi que tu.)

Escena II.

Diti y Rosa.

(Molt enfadada y depresso.)

Ros. Ya vindi de compra un vestit,

4 ves quin cas ni ha passat.

Aut

Endevant.

Per.

Per, un deslir

Creient que duya diners
per pagã tot lo vertit
me trobo que no mer duya
de duros uns vinticinch
de manera que in faltaban
encare eos de vint. —

Me quedat molt sofocada,
pero com que credit tinch
me dit que dintre poch rato
vinguesseu a cobrar aqui

Aut

4 jo no tinch caps diners

per.

(A cobrar, ni un centim tinch)

Ant Mire, Mosa, ja dech diete
 que aipi tant no pots seguir
 puig fa temps qui aqueixa cara
 se'n va al pedregal aipi,
 y desde avuy endevant
 deus canbiar ab port sensill
 la veritat que tu portas,
 aquets gantos y embolichs.

Mosa. Es que ve ara dirme aigó?

per ventura en Pep no es ric!

Ant Ya no se, pero sols te parlo
 per la part que in toca a mi

Pep. Jo no se com podre ferho

per noquer promptly fugir

perque al joc encara dech

passo d' uns cuarenta mil
rah. y he donat paraula
de donarlos tot seguit.

Escena 15.

Dits Maria y Pau

Mos. Ola, tio!

Pau.

Deu vos guard.

L' ebriu ayn que l'
ven corre cap a ell y
fuyndli molta ciuitat
y allargantli la ma-
ti dia

Aut. Ditposa esta companyia
 no creyau que aquesta casa
 per un may mes no vindria
 Pep. Anem a arregla la marxa
 qui estar aqui in mortifica:
 bon viatge y vela llarga,
 marchare sans despedir me
 antes que tots los inglesos
 vinguessin a fer visita.

(seu va per la esquerra)

Escena 16.

Rosa, Maria, Anton, Pau.

Pau Ya veureu, are os dire

lo que à venir me motiva.

Pro. que hi ha potser una desgracia

Ma. Potser l' Eurich.

Pau. No, Maria,

Ant. Donchs que serà? au Pau,
sense rodeos explicat,
y si per cas fos quèstio
en que ab res poguem servirte
demana.

Pau. (esty! ay! ay. que promptly
ni estiman y ni acariciàn.)
Ja veureu: el noy ni ha dit
que dispensen la visita,
y que estranya que fins ave
aqueixa atencio tan fina

que li demostrà l'Antoni
 hakis sigut en tant dia
 es a dir, evant la gerencia
 de la societat perilla;
 perquè haben de saber
 que aqueix plet que os amolina
 avuy ha sigut fallat.

Ant. que dius, home?

Ors Calla!

Ant Digas.

Pa Es lo fallo favorable
 a l'urich.

Ant. Quina injusticia.

Pa Si es que acas no hi poseu credit
 y creyeren que's sols mentida.

podem mirar lo telegrama
que s'alli a Madrid li envien

(sempre l' telegrama l' boton
se l' mira ab gran ansietat.)

Aut. te ralis.

Res. Quina desgracia!

Aut. Mes yo estranyo pero molt
com a mi no ho notifican

(campanille dins)

Ma. Demanau.

Res.

(et l' boton.)

Veshi corrent

que se sent la campanilla.

L' boton corre desafortu-
nament cap a obrir

=

Escena 17.

Mosa Maria y Pau.

=

Pau. Ga ho veus, Mosa, l' vaticini
que jo vos vaig fer un dia!

Mos. Ga ho pot dirho, tio Pau
es la desgracia maldida!

Mar.

Cum si s' troves molt mala

s' assenta amolentada per

una tos seca y fonda que

li arriba ab animent Durant

lo final del acte segon.

Ay Eurich! tu culls lo premit!

Ho perdo en cambi la vida.

En Pau al veure Maria
d'aquell modo i la acosta
y ab carinyo li pregunta.

Pau. Maria, que tens? que t passa?
tu estar molt malalta filla.

(Lugo dirigeixre a Rosa y
cum reconvenitla diu)

Ho veus? tots los vostres gustos
tant o prest, sols la familia
vi que ho paga. No t fa llàstima
Mira! pobre Maria!
A dirigit la van casar
ab un home, oh ignominia!
que sols dirigitos li dona,

y que l busca la justícia,
 miig habien de sapiguer
 que u Pep ha fet la ruina
 d'aquessa casa y avuy
 li pendran tot quant tenia

Ma

que diu!

Per.

¡ que sento!

(Ent l'autor ab un paper
 a la ma y fora de si diu)

Escena 18.

Diti y Antoni.

=

Ant

Deu meu!

Era cert, si Mosa, filla!

aquet pape es ma sentència
que ab carlletas mi aiquila.
Lo plet perdut y després
declarat ab cesantia!
Destituit del meu carrerch
oli. aigua, ditxosa mina
obren a diño a n'en Pep,
y que vingui desseguida.
Doneu-me tots grams consol,
Es gran la desgracia mia!

Per.

(cridant)

Pep! pep! pep! tal volta es fora.
corre, desseguida vira
No respon.

(moment de Pausa)

Ant. Ves a buscarlo.

La Rosa sen va cap a la ha-
bitació de in Pep.

Pau.

(ab l'Anton.)

Ya veus com Deu te castiga!

Ant. Calla, Pau, no in recriminis:
jo t'haquien dat la Maria,
puig la desgracia ha vingut
a casa desde aquell dia.

Ant Rosa ab una carta
a la ma tota sorpresa

Ros. No hi es: sols aqueixa carta
he trovat per tu.

A Maria.

Ant.

Hegiu-la.

Tomo la carta a Maria que
le decian y llego.

Ma " Adios, querida esposa! No
intenteis saber mi paradero.
Hoy me he arruinado y
no sabiendo como poder
pagar mi credito, aprovecho
la ocasion para deshaceme
de ellos. Solo suplico que me
perdones. "

Can demoyade en los
brazos de Pau.

Out Homme infame!

(desesperat)

Pro.

Mal Marit!

Pau. La ho preveya jo aquell dia.

se sent sonar la campanille
de una manera brusca.

Ant Vesli.

Pau

(anunt a obrir)

Y jo que tinc tant deuter
quina posició mes trita.

Escena 19.

Dits meus Paua

Ant Glome fals que sense cor
ab ingratitude m'abirnas,
jo tinc de seguir tos passos
com si fos airada vípa.

donar-me un cop tan terrible,
Pa Ya t'ho deya jo aquell dia!
 Mei per Deu burquen un metje!
 la noya creche que agonisa.

Escena ultima

Dite Rosa Curich Fluix.

Rosa.

 Estó venint untes a la ma
 Molti acreedors i esperan
 per cobrar.

 L'Anton sense fer cas
 de la Rosa al venir al Doctó
 li diu senyalant a la noya.

Ant

D. Fluix, virga,

que s' mort la noya.

Sta.

que dia.

L' Enide al senti això corre
cap a ella y amb pressentit
de un deliri diu al venedor
d' aquell modo.

Qui. Que Miro! Hermosa Maria!

Rn.

(A l'obrador)

Com ho feu?

Ant.

No tindrè diners!

Rn.

que s' espera la modista,
l' botiguer y un senyor
que dia que en Pep li devia
una grossa quantitat
que avuy ha perdut

Ant

Quin dia!

Per terren : avuy som pobres,

L'uridi al veure la
desesperacio de ell se com-
padeix y entregant a No-
me canten diu.

Qu. No es mala l'anima nua!
Terren diners y paguen.

Qu.

premut le cantera

La providencia t'envia

Ant

(can anonadat en una
caidiva)

Quina vergonya!

Pan

(correntre t, brassos diu
ab tristera)

quin càntich!
 tanta desgracia horrorosa.

En

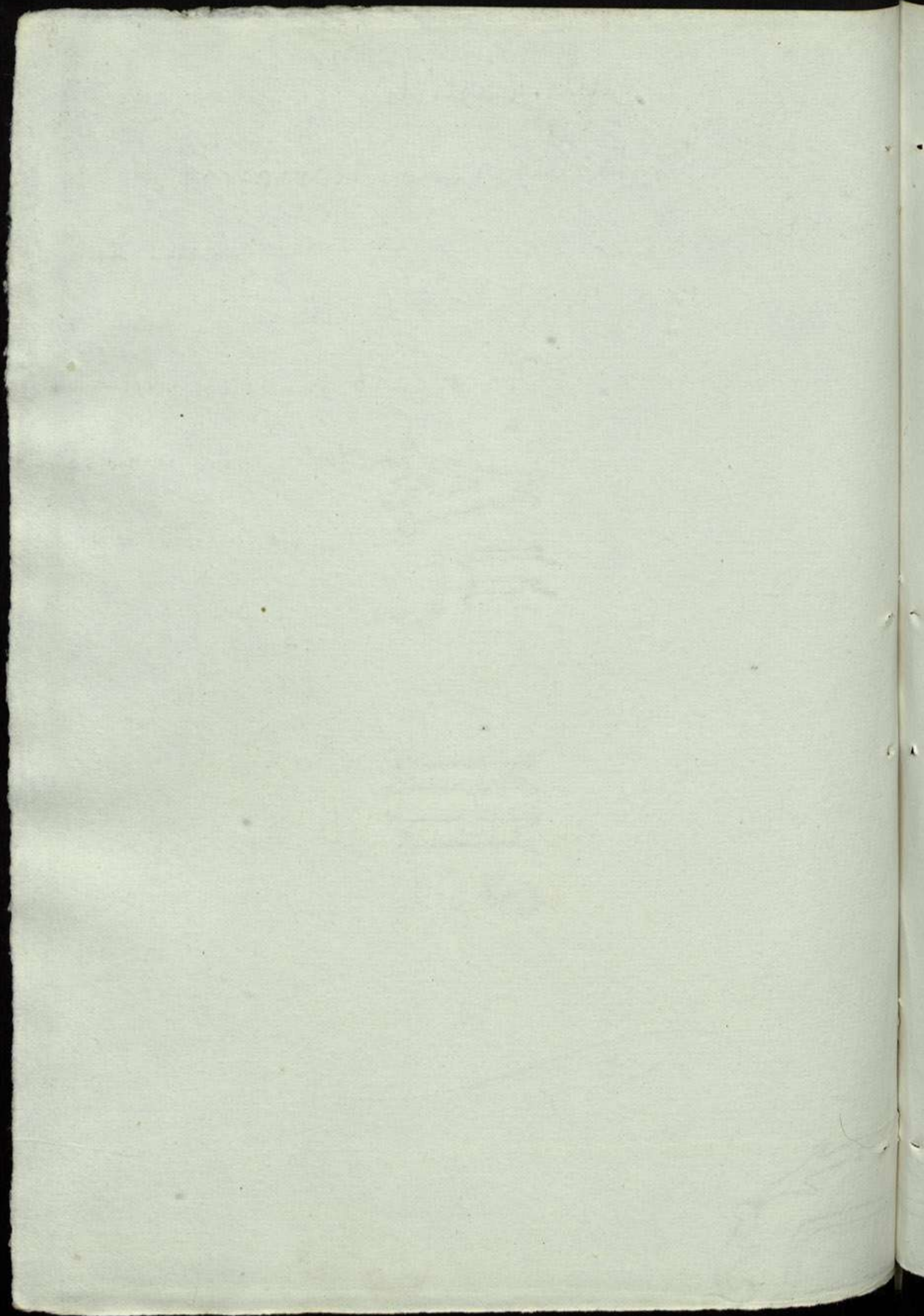
Agemollat devant de
 la Maria y nuwantte
 ab ansietat presunte
 al doctor com si no sabés
 lo que li passa, donant
 a comprendre la lluyta
 del seu cor.

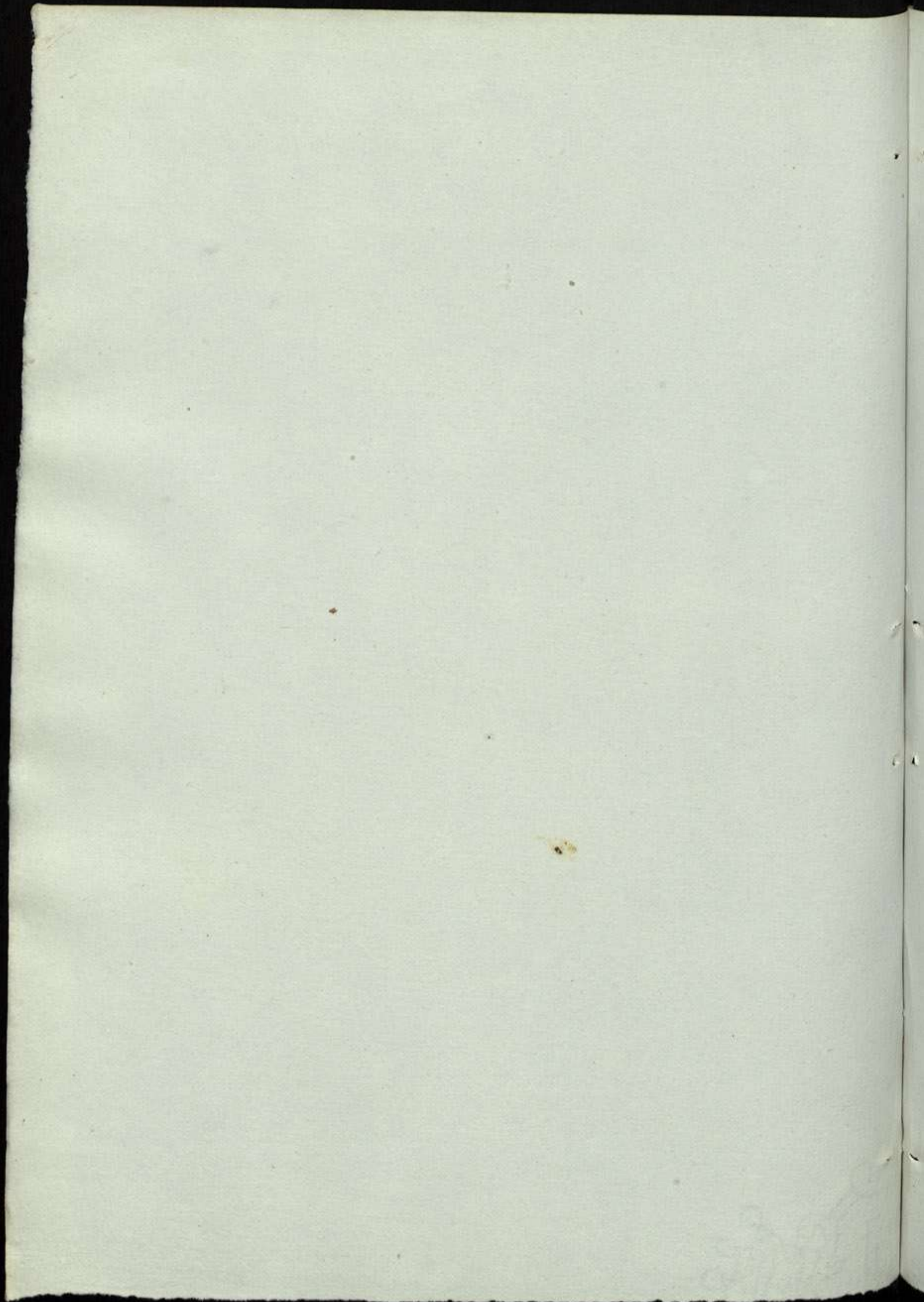
Y la Maria, doctor?

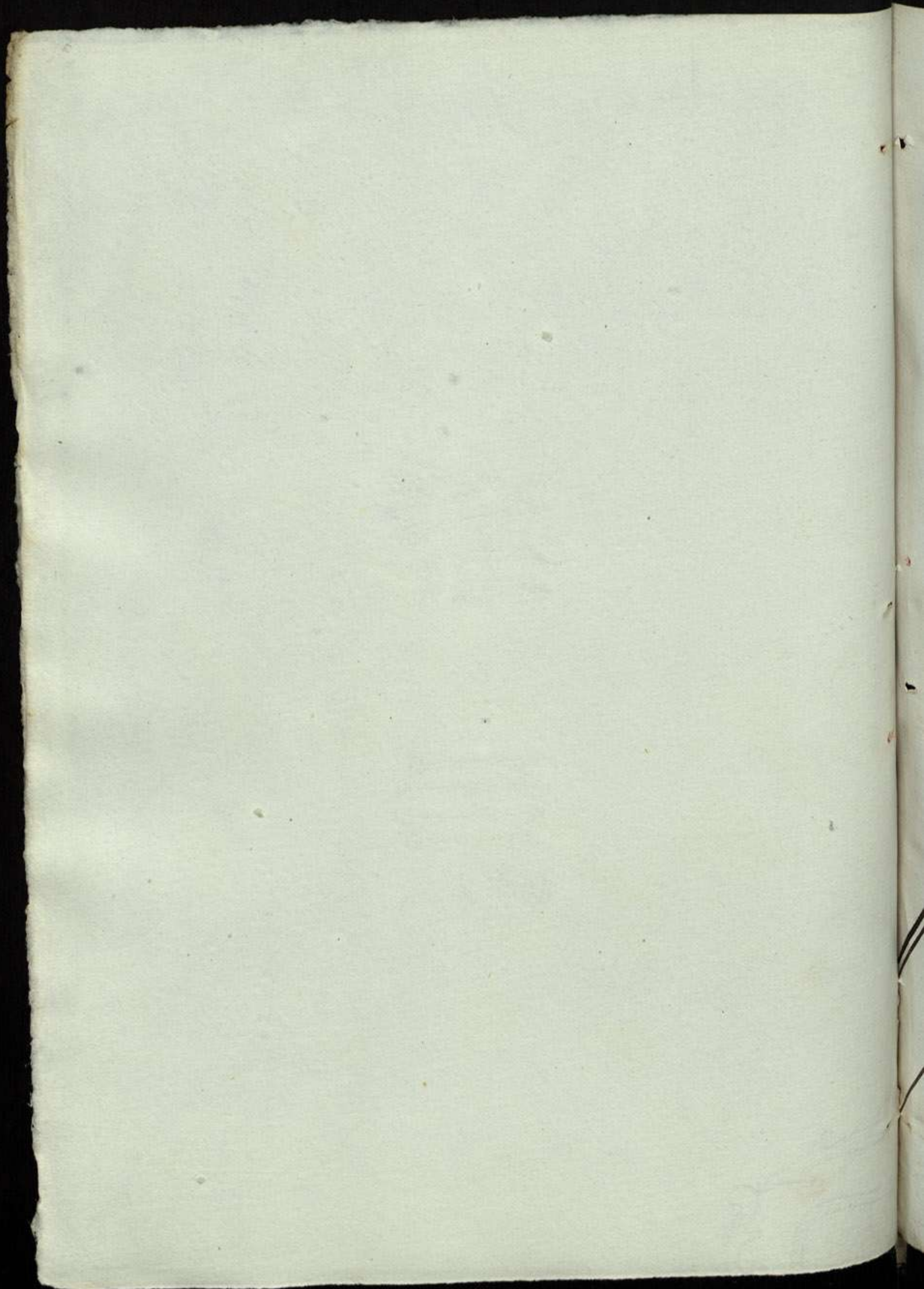
Alu. No li hà cuidado.. es viva!

telo

J. A. T.

Drama de costums Catalanas
en tres actes y en vers

per

 RGULL

 ANITAT, y

 AMOR.

Acte tercer.

1890

A

TATIMAN

DEPT

1890

ORGULL

VANITAT Y AMOR.

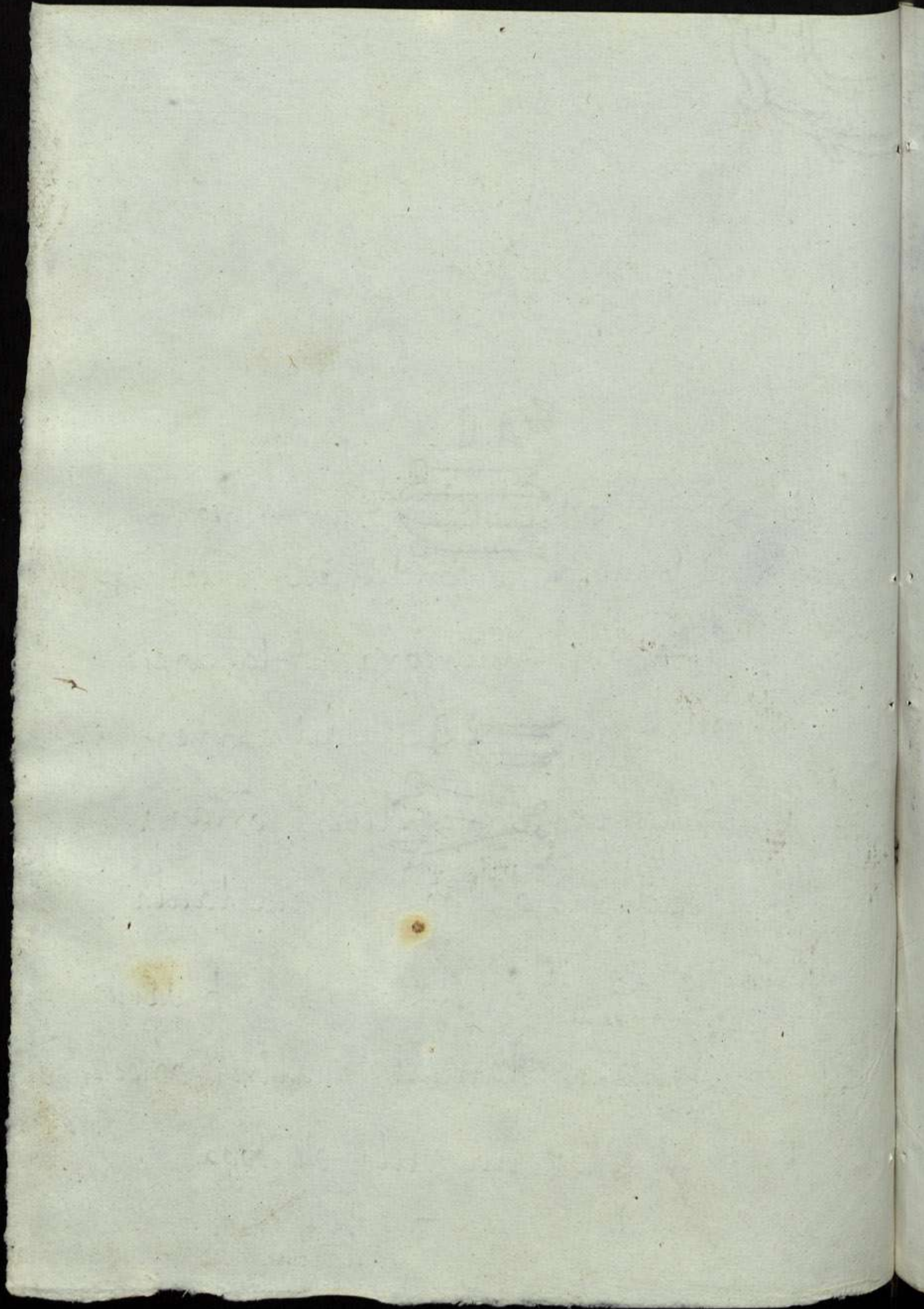
Drama de costum catalana

en 13 actes y en vers.

1876.

Acte Tercer.

casa d' humil aspecte, una porta
 al fondo que condueix a las ha-
 bitacions anteriors. A la dreta
 una porta que es la del carrer,
 a la esquerra duas portas:
 cadiras de boga, una taula
 a la part esquerra ab varios
 llibres damunt y altres objectes
 al costat un silló de boga.

Escena 3^a
 Maria

assentada assentada al
 rillo y recobrada en un coysi
 que li haura demunt de
 la taula.

Mar adieu rian alegrias,

adieu rian

perque aysi ah! tritos dias

ay! aumentan

Gorns de goig y de ventura,

dignien, ahont sou?

Sols la mort ab amargura

feresta i mon
Adieu somnis que gosaba
molt falaguero
Avuy to meu cos acaba
aquells plaiers
tant sols silenci y tristesia
per mon entorn
me rodeia -- ay infantesia
estimat jorn!

Adieu aigua cristallina
del manco riu
ja ma boca peregrina
en va somriu

Adieu tots, arbres, aucelles
niut y flors.

Diar nits, sol y estrelles

lluna y amor:

quin pecat he comès jo
Mare de Deu

que ni gens de compassió
de mi tinguen

Curich, ma ilusió... devalla,
doneu consol

eu tou vostre i' hi enmiralla

lo raig del sol

Junten prompte tots en coro

las vostres veus

Aden non... Aden... ni moro

ploren! ploren!

=

deixant l'caure lo cap
damunt del cospi huten

Rosa y Anton.

Escena 2^a

Maria Rosa y Anton

Ant.

(senyalant a Maria)

• Sempre trista y així plorosa
vosaltres culpables som
a la vida de tot hom
No orgullos: tu vanitosa
varem ferre un casament
mament ab ell al amor
no vam tenir geni de cor.

ris va falta enteriment

Res.

Ja ho pots dirho: desitjaban

molt mes de lo que teniam,

y cegats no compreniam

que al destino desafiaban.

et quell que habiem deixat

ja ab vanitat, tu ab orgull,

caritativ in recull

y in dona hospitalitat.

ohi terribles desencanyo

que probar deu a la vida.

quin canbi, sembla mentida!

se efectuan ab pochos anys

etnt

Es l'orgull una passio

que in creu a tots desiguals

Pro. La causa de proximus mal,
la vanitat.

Ant. No puch jo
soportar tants de disgustos,
tantes penas y martiri
es cruel aqueix deliri.

Los homes son com arbustes
que ab gran tempestat lo cel
y lo temps, ab sa ventada
ens arrenca ab furia airada
prompte de soca y d'arrel.
Anem vivint, no pensem
que la mort pugua venir
y al posarnos la mà aqui

(al front)

arrugar y fret trobém
que apagam del cor lo foc...
y el caliu s torna neu...
es la sentenciá de Deu
que us aixafa poch à poch.

Res. Deu potsé enviará un raig
de sa bondat.

Ant. No potsé.

Com vols vingam en Gané
las hermosas flors de maig?

No veus que si ave venia
la sort... no, no, no, es terrible!
de que vingui no es possible

Res. Nostre cor may desconfia

Ant. Com vols deturá la penya

que roda vers lo torrent.

qui es que apaga 'l focu ardent
cuant la polvora es la lleuya.

qui pot deturar lo riu
quant ell de mare ne fuitg?

qui podrà treure l' enutj
que tancat dins lo cor viu?

qui detura en sa carrera
lo raya ab tempesta dura

ha pogut may la civiatura
domar la sangrenta fera

A tot aïçò donchs ser podria

mes lo que may podra ser

es que trovi jo 'l plaer

y la perduda alegria.

Ros. Y en Pep. qui ho nauvia dit
que naquis sigint tant malvat

Ant. A mi ni na ben enganyat

Ros. Quiu nome mes malehit
Ahont deu ser?

Ant. Al dimoni
ni vull saber d'ell may mes!

Ros. Ningü ni na sapigut res

Ant. L'altre dia D. Jeroni
me va dar noticias d'ell.

Ros. Ahont d'iches qui es?

Ant. A Madrid

Ros. Y que fa?

Ant. No ni ho nau dit
Ya se'n pot curã al burdell

Escena 3^a

Dits Pau y Lurich.

(pel fondo)

Hui. La Maria com segueix

Per. Allí la té.

Hui. acostant-li la diu

ab dulzura

Marieta

Mar. Qui in demana?

(com desvanieja)

Pau. Som nosaltres

Ant. filla meua!

Hui

Desvaniepat

Mar. No, si estava tranquils,
 un somni dolç me d'itroya
 somniaba que ab l'Enrich.

Pro. (Sempre ell.)

Mar. tots junts asseyam
 a la volereta del riu
 demunt la dauçada arena

Los arbres gens sospiraban
 la brisa era dolça y lenta
 com lo sospir amoros
 que a volta l'ànima lleusa

(li ve le to)

Mi. 4' causas.

Pau. Si no t'afatiguis

Jont. Tenen valio.

Ma.

En colteume

Era el mati al trench de l'aur
la nit ab puva tritosa
ne burcaba son palau,
s'ofuscaban las estrelles
y la lluna blanquinosa
com lo meu rostro, s'asseya
en la blava immensitat
Lo sol comensaba a neixe
y estenia en l'horisont
sa gran roja cabellera.
Los aucells tots ne cantaban
formant armonia inmensa
y alli ls nostres cors plorosos
ab miradas heuliceras

s' parlavan, mes de prompte
 s' emparava'l cel, y la terra
 posantse un manto de dol
 esperava la gran tempesta.
 Desde l' orient a la posta
 un negre nuvol s' aixeca,
 y en mitj d' un volcan de foch
 cataratar d' aygua lleusa
 y ab una ventremebunda
 lo tro y lo llamp llampeja
 Deu meu y qui era horrorosa
 l' improvisada tormenta;
 mes no tant com la que sento
 aqui dins que m mata y crema.
 senyalant al cor, li

Hui.

torna à agafar la tos

(s'acosta al chuton)

Està mala, precis fora
que d'aquí poguessen treure-la.

L'Anton s'acosta à la
Maria y ab molta dulzura
li diu.

Ant. Aquí no estàs gaire bé,
anem à la sala teua
que descansaràs millor.

Maria s'incorpora
un poch fent un esforç
com sis volgués aixecar
y torna à caure assen-
tada.

Ma. Y'l Curich? L'podrà veure?

Pau (Deu meu, dels pecats dels pares
 ai voltar los fills se queixau.)

Mor. Ya'l veuràn, anem a dintre
 Ma Com volguen.

Procura agafarse agafada
 al brà de sa mare y
 S. Pau que caminant
 apoch apoch per l'ha-
 bitació de l'esquerre
 S'hiu segueix darrera
 d'ella, l'ebuton lo con-
 ténpla y no poguent
 contentir las llagrimes
 cau com anonadat en
 lo silló que seya la Ma-
 ria y tapantse lo rostre

ab las mans dñe ab
amargura.

Aut.

Y quina pena!

Escena 4.^a

Auton.

Aut.

Ulls meus, poden presenciar
la desgracia de Maria,
la joya que mes volia
sens que no pogues plorar.
No, jo no us vull pas subjèctar
devramente grans raudals,
y deu expansio als meus mals,
puig que si pogués mon cor

esclatar a molt fort llanto
 trobaria 'l meu quebrants
 consol en la trita mort.
 Ya los desenganyo d'ahí
 me fan veure 'l mon lo qu'és,
 grossa miseria no mes
 que ni arriba a sedulí.
 L' experiència tinc en mi
 perquè 'n la impudica guerra
 sols volem l'újunt treball
 mes perquè plorant suspiro
 si avuy -- avuy mateix miro
 en jo mateix lo mirall.
 Tant sols l'orgull, la codicia
 la maldat y la ambició;

l'usura, la traició,
l'ignorancia, l'avaricià.
la luxúria l'injusticia
la falsedat y la enveja
y lo crimem que campeja
formant tots junts lo llavestij
en aqueix mal de la vida
que al últim tot es mentida
y un dubte de si mateix

(can amonadat)

O.
Escena 5.

Anton, Purich y Cirilo

=

Pu. Pip silenci sepulcral

sembla l'ultima morada
 de la mort mes despiadada
 aqui hi ha el vostre angelical
 de la qui es per mi estimada.
 (adelantantse)

Anton!

Aqueix al sentir la veu
 del Eurich i aixece y
 li obra'l brason.

Ant Eurich! Los meus brason
 per lo agratiment mostrar
 voleu poguente abraçar.

Eu. Siguin aqueixos los brason
 que no's puguin may trencar
 (Civito i queda al umbra.)

Y la Maria?

Ant.

Per ella

no hi ha verney ni esperansa
es palida lluna que avansa
de la mar remota estrella
que de il·luminar se causa.

Qu

Y es possible que la mort
puga perdre la existencia
d'aquella qui es en essencia
la mar admirable flor
del jardí de la innocencia?
No, no pot ser, ans voldria
que mon cor se destrossés
pero que sobrevinqués
la meua aymada Maria

que ja no veurè may mei.
 Perque habeu de sabè abuton
 que tant viu al pensament,
 que sens ella ni un moment
 ne gosat. silenciò son.
 perque es ella'l meu torment.
 Virch ab ella. ab ella moro!
 obb ella vaig y in segueip,
 y per totas parts la veitj
 y tant y tant jo l'adoro
 que i amor me consumeip
 sempre la busco. ma boca
 cap paraula vol donar
 si no sempre pronunciar
 ab ma passió qui es molt loca

la que avuy me vol deïpar,
Com viure si ei qui ella in falta
si per tot la buscarè
y quant no la trobarè —
Caurà l'òvima malalta
y plorant me morirè.

Ant. Dona tregua al deïconsol
consolat, resignació.

En Consol dihen? Ah, no, no.
y que ni ets tirana, sort!
que mala estrella tinch jo.
En ma tendre juventut
me van quitar la alegria
van robar-me à la Maria.

Et quella que de virtut
ningü igualar podia.

Deixem-la al menos veure
mer no' que'l recort d'ahi
ni matavia y d'alli
ni hauriau corrent de treure!
Molt mer blanc que'l llesani.
Pero no, triure valor,
valor! y qui es que'l te?
Mes si, si - ay! goxare
en mirar sos cabells d'or,
dignes de rosa y florè.

Corre cap a la habitació
de Maria pero abten
lo detè.

Ant fer qui ella no t vegi, Enrich.

Qu. Vos no juro! Y' exultencia
per mi e la gran reverencia...
y or prometo Anton y or dich
que tindré molta paciencia.

(Entre dins)

Escena 6^a

Anton y Cirilo.

Ant Ya no veus, Cirilo, ja no veus.

Cir Mes quan ya qui's desesperava

Ant En Pep na fet una desgracia.

Ci. En un pillo! una mala cyna!

Ant L' coneixes?

Ci. Si, de sobras.

Ab mi'm va fe' una vilesa

Ant que dius!

Ci. Prestim atencio.

Quant jo me'n vaig anã a America,
ab moltissim treballar
vaig fe' una fortuna immensa
que la va augmentã l' casarme
ab una rica habanera
Va veig coneixe'n Francisco
que D. Pepe l' anomenau,
y ab la seva gran palica
varem tenir tal franquesa
que nit y dia ma casa

per ell sempre estava oberta
Vingué un dia que sospitā
vareig tenir del que in feya
d'amistat y de company
las mes fingidas protestas.
Vaig tenir que fē un viatge
a Puerto Rico depressa
y va quedar-se me esposa
la cual me fingia sempre
molt amor. Vareig partir
y al retornar de la empresa
vaig a casa, busco a Lola
y la trobo sols deserta.
pot contar com bullia
la sanche a dintre las venas,

al véure que un fals amic
 no content ab mas riquesas
 me cubria ab la deshonra!
 qui es l' que no s' desespera!
 Ma esposa y en Francisco
 van marcha cap a Inglaterra
 deixant me a mi miserable
 perdut y lluy de ma terra
 Un capitai, per favor
 d' una pollastre-goleta,
 me va portar a Barcelona
 ahont me tingut de veure
 a fer de mossò y criat
 per guanyar la subsistencia.

Auipin que'l vaig veure aqui,
per no donarlos mer penes
vareig deipar de servirlos
perque no in volia perdre.

Au. Vas fer be.

Ci. Homes auipi
la terra encara lo sustenta!

(Tut le Rose y tota tran-
suniada d'iu a Civilo)

Escena 7^a
Dit y Rosa

Rosa. Ves, Civilo, per favor
a ca'l farmacéutich - corra

que fassi aqueixa recepta.

(li dona)

Ci. Vaig desseguida.

(ou vi)

Clot

Y la noya?

Res

Vina Cloton, que la Maria
potse no viurà ni una hora.

(seu ven diu. moment
de pausa)

Escena 8^a.

Pep. (molt ben vestit)

Pep.

Entrant y mirant per tot.

Segons las senyals aqui

vüchen... l'aspecte es probra
oh! si no fossin los celos
que avuy tant martiri in donau
no arriesgaria com faig
ma perseguida persona.

Vull veyjar me: provaré
si vol seguirme ma esposa,
fingintli que vüch aquí
tant sol per fer bonas obras.
No hi ha dubte en tot lo temps
que jo d'ella he estat fora
L'urich per fi haurà lograt
jugan la ab la meua honra!
obliqui sunt, estem severi...
Serà l'abuton o la Mora.

Escena 9.

Pep y Lurich

mit descompost y i detura

a la porta Cu Pep s'hau-

ra girat d'esquena

Cu Causat, fatigat estich.

vull aixe per respirar.

Pep (un dels dos deu comensar

s' giro y al veure a Lurich

retrocedeix L' Lurich comen-

cent lo.)

Cu Cu Pep!

Pep

que mirol L' Lurich!

Cu.

(acortantshi fora de si)

Com pots, anima malvada
presentant en eixa casa?
y goras donà una passa?
digas, qui t' ha dat entrada?

Pep per entrar a casa meba
no in te de fer res ningú.

En y quant nas sapigut tu
que aquí jo à cara teva?
ta presència la de l'honra,
vèien, Pep. torna à fugir.

Pep Jo vrech à venjar-me aquí
d'aquell que ni ha quitat l'honra.

En Honra tu? quant l'ha tinguda?
amenassant-la l'a ofeiu,
y fins vergonya no ten

d'haberla prada en duida.

Pep Digam mont ten la Maria
o viva Deu!

En No ho esperis.

Es en va que t'enquimeris,
ve comprench ta villania.

Pep. Enrich, que'l meu cap ja frisa.

(amenassant)

En. Te escupiria a la cara,
sino que respecto ara
una martir que agonisa.

Sunt en lirilo y al veure
ai ni en Pep fa una
gran transudacio y
s' deten un moment
per escoltarls.

Esceua S.O.
Dits, Cirilo

Pep. No hi ha mer, si precà fò
farè un crim, Per Deu Sant
no m' fassin preguilà tant
perque estich curich furios

Cir. (li de cas fa un moviment
ma veujansa provarà.)

Qu. Curava m' veus à insultà?

Pep. Y à matar si es convenient.

Qu. Acabein, véiteu d' aqui,
ò del contrari no se

ni conterirme podre.
 tocas de dret al butxi
 en lloch de ser de ta esposa.
 tu l'has injuriat.. l'has morta,
 passa home vil la porta
 d'eiya casa tant honrosa!
 Conversar així es menqua
 y no sé com t'he escollat,
 sens haberte ans arreucat
 la teva villana llengua.

Pep.

Si perdrem volr y mi obligar
 siga donchs.

(se tren un pinyal)

En

Infame y vil!

Pit.

(obstant y avançant se
posa al costat contrari)

deu Pep ab una cadire

alsada

Estigar Curich, tranquil.

Pep. Vuy que per forza ni ho digas.

L' Curich al veure lo

moviment d'aqueix i assun-

ta pero se serena luego

que observa que en Cirilo "

devi-gaix a defensabo, en

Pep no'l ven.

Qu.

(Ab mofa y sense temor)

Las armas may ni han fet pò

en la mà del assessi.

Cirilo acostantse a

l'orella de Pep y ab

la mà alsada diu ab
to sardonich.)

Cir. Don Francisco! soch aquí,
després d'ell li quedo jo.

En Pep se gira horrorizat
y al veurel deya coure
l'arma y queda anonan-
dat.

Pep. Oh!

Cir. Sempre presto servey
quant l'ocasio m' presenta'l cas
Don Pep... després del meu braç
encara queda la llei.

Ent ebutan y al veurel
à Pep no'l pot dominar
y corrent cap à ell diu.

Escena 11.^a

Diti y Anton.

Ant. Llamps y trom! En Pep aquí.
Vinteu prompte de ma casa
L' Eurich lo detura
en Pep recula.

En. Deixendo estar, lo despreci
sols mereix la seva planta.

Pi. (Me'n vaig a portar el recado
y a deturarlo.)

(sen va dintre)

Escena 12.^a

Eurich Pep y Anton.

Aut.

M'espanta
de veure l'atreviment. —
Etich per fe una desgracia
y gora veni à augmentar
las penas turbant la calma
dels que sense tu ne viuen
ab una armonia santa?

Ho etich veient y no ho crech.

Pep.

Reposens, Bruton, que massa
ni atormentat l'afortuni,
tot hom en la vida falta
L'accio que jo vaig cometre
ara vich per esborrarla. —
tinguen calma... y escolten
mas amitoras paraulas.

Ant. Que m'has de dir tu, si no
que mentidas... calla, calla!
puig que ton ale tant sol
tot ho corrump y abraça.
no pot lo remordiment
flotar en cruel entranyas
com no pot la pica pedra
tenir se demunt de l'aigua.

Pep. Ho sols viuch per la Maria,
perque la riquesa in barta
y poguent sa porició
trich un dret en millorata.

Ant. Per Deu, no t'infamis mes
Et tant sol digna de llàstima
perque avuy o bi demà

la justícia seu tardaura
acortará los teus passos
qui mal fa ab mal acaba,
y després la societat
sempre indignada senyala
a l'home que la te' ofesa
y tot-hom e' ell se'n aparta.
Com si apartem de la porta,
del cólera y altres plagas.
per tot arreu allí hont và
trova la porta tancada,
fins la terra que trepitjà
ni la seva sombra agucanta,
ni la cavitat lo mira,
la misericòrdia marxa

y al últim mort miserable
ab aquell roséu a l'ànima,
de la consciencia que n'és
la cadena fabricada
per la justa providencia
que lo seu càntich ne falla
tot lo tem crim sabèu ja,
puig per mei qui un lo amaga,
lo rubor d'habers los fet
lo li fa sorti a la cara.

Pep (No sé perquè d'aquies home
me fan tant mal las paraulas)
Ant Beuipa ls ulls fin a la terra,
puig ma persona agraviada

encare ven que atrevit
 una mica massa l' albas.
 tu m' has tirat a la tomba
 aignella filla estimada,
 tu m' has causat ma ruina
 despendre me deuter y estafar
 trenta l' sombrero devant
 del Purich aqui tu odiabas
 que ha sigut lo protector
 de ma honra y de mas canas.
 y a demunt de la ignominia
 que al entorn meu tu sembrabas
 ma cobert sa ma benefica
 la caritat sacrosanta.

Escena 13^a
Dit, Cirilo.

Cir. (No hi ha mer. avuy veurè
satisfeta ma venjanza)

(sen va pel fons sense ser
vit de ningú)

En Pep està com avargou-
git de las recrimina-
cion que li ha fet
l'obrador y cursat de
brasson te la vida diri-
gida a terra.

Pep. Anton, las votras sentencias

pitjor que flechas me matan
 obruy sols mireu en mi
 terrible fera amansada
 un home i qui lo recort
 d'aquella que tant ay maba
 ha tingut tanta influencia
 que ab sa virtut sacrossanta
 m'ha fet sofrir reaccio
 com si fos del cel baixada.
 Lo vich vich, obrton molt vich
 y mas riquesas son tantas
 que pot trovar la Maria
 un dol alivio a la llágrima
 y jo poch recompensar

al Turich si n'ha fet gracià.

Escena 14^a

Diti y Rosa.

(tota assorada)

Rosa. Anton, que de cap manera
podem tenir a la Maria
y ave diu que vol venir
a qui fora... qui ho evita?
(veient a Pep)

En Pep aquí?

Ant

Detureula,

corra, Rosa, que no vingi,

Lu Si, per favor. (La sorpresa
mei prompte la mataria)

Don

(que he anet a' la porta)

Don Hui y l' senyo Pau
ab ella aqui s' eucaminan.

Ant.

(Dirigintse a' Pep)

Pep. evita ta presencia
si es vritat que tant l' estimas.

Pep

Mourem d' aqui, ah. no, no,
abandonarla.. seria
no tenir sanch en lo cor.

Lu aqueix moment mit
Maria ayojada ab en Pau
y Hui se mare al veural
cevre a' ella y diu.

Escena 15.

Dits Pau Hui y Maria.

Maria.

Maria, perquè t'novias?

En Pep procura evitar
la seva presència apar-
tant-se cap a la dreta.

Pep.

(Ab quin estat la trobo!
y la culpa sols es mia!)

Maria que per això en-
cara conserva'l correspon-
dent recorre ab una
mirada la escena y al
trovarse ab los ulls de u
pep fa un esforç y diu.

Mar

EU!

Pau y Mui la trasladant re-
pentinament al sillo; gira
les ulls cap a Peps y en la veï
li signe que ser veji y comence
la tor...

Eu...rich...

L'aupecc fent un esforç y no
pot tornar a torrir y lupta
un moment com si s'ofegues

Mui.

Correu! que s' morta!

(ab un crit)

tots se precipitan al voltant
de ella, sa mare agenollada
al peu de sa filla li aguantant
l' cap l'euich no proquent

soportar tant dolor, se
corre al altre costat de esce-
nari y absant los braços

Qu. Adieu per sempre, Maria!

Res ¡filla meua!

Cont. Morta!

Pep.

seme haberse mogut
repteij la paraula del
conten.

Morta!

Hui Descansa en Pau.

Pau

que desditpa!

moment de silenci despres
en Pau separantse)

Anem per las honras fúnebres!

qui ha patit! ningü ho diria!)

(seuva nel fondo)

Escena 16.

Dit, meus Pau.

-

Pu.

(Dirigintse a Pep)

Si en vida la vas matar
 fera que 'l desert aborta,
 al menos ara que's morta
 perdis li deus demanar
 tu m vas robar la ventura
 y a ella vas dar tritera
 miseria sols -- y pobresa
 y mes tant la sepultura.

Escena última
Diti Cirilo, alcalde y
dos civils.

—
cbl. Deu vos quant.

En Pep al veure la portei
dona una mirada a Cirilo
dihentli ab alta veu.

Pep Per fi traïdor?

cbl. Don Peppe? —

En Es aquell d'alli:

cbl. fassi'l favor de veui
per forza ab un servidor.

Pep. Malvat! a Cirilo ab

mirade puvinc y dirigintre
al alcalde

Aneu.

Ci-

Abre etich

mes tranquil. Ga etich venjat.

Ant.

Per fi se l' han emportat.
gracion a Deu.

En aqueix moment
se sentan las campanas
que tocan a mort

Purich!

Ca Anton!

Ant

Vull un abraç teu!

(s'abraçan)

Flui

presente en nitj

del, des y descubrinte
ab tota solemnitat)

Descubrinte! Vostres cors
preguin, tocan a mort!
aqueixa es la ven de Deu.

(ho efectuan)

Cont. Resem tot, ab gran dolor.
Deu aupa ho ha decretat.
Ja veuen en que han parat
l'orgull, vanitat y amor.

oblidir l'orgull se
senyala ell la vanitat
per Maria y al amor
sa filla. Toti o aqello-
llan. moment de

silenci: las campanas
segueipan tocant, can
-lo teló pausadament

fi del Drama.

